

**SUOMEN
KANSALLISHALTIA**

PEKKA ERVASTI

SUOMEN KANSALLISHALTIA

KIRJOTTANUT

PEKKA ERVAST

HELSINGISSÄ 1913
TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

TAMPEREELLA,
TAMPEREEN SENTRAALIKIRJAPAINOSSA 1913.
DIGITALISOITU NÄKÖISPAINOS 2006.

VÄINÄMÖISEN ENNUSTUS.

*Annapas ajan kulua,
Päivän mennä, toisen tulla,
Taas minua tarvitahan,
Katsotahan, kaivatahan,
Uuen sammon saattajaksi,
Uuen soiton suorijaksi . . .*

Kalevala, 50: 491—496

OOO

I.

ONKO SUOMELLA DEEVA?

1.

Me elämme nyt sangen merkillisessä ajassa, mitä tulee maailman sivistyshistoriaan. Sillä ennen pitkää tulevat kaikki kansat joutumaan ikäänkuin portin eteen, uuden ajan kynnykselle, ja heti siinä kynnyksellä niille kaikille asetetaan tärkeä kysymys. Kaikilta sivistyskansoilta kysytään: »Tahdotko elää vai tahdotko kuolla? Tahdotko olla yhä olemassa kulttuurikansana ja tahdotko mennä eteenpäin elämässäsi kulttuurikansana vai tahdotko lakata olemasta?»

Tämä kysymys tulee ennen pitkää asetettavaksi kaikille sivistyskansoille ja silloin heidän on valittava, tahtovatko omaksua uuden *henkisen* kulttuurin ja mennä

eteenpäin, vai tahtovatko kuolla ja uupua siihen *aineelliseen* kulttuuriin, mikä nyt vallitsee maailmassa. Kansat voivat näet aivan menehtyä sen materialistisen aine- taakan alle, joka niitä nyt painaa, elleivät tahdo ruveta elämään ja tekemään työtä henkisen sivistyksen puolesta. Sillä si- vistys ei tosiaankaan ole vain ulkonaista laatua. Se ei ole sitä, että meillä on päivä päivältä paranevat kulkuneuvot, että höyryn ja sähköän avulla voimme kiittää taikkapa ilmalaivoilla purjehtia yli maapallon, taikka että me luonnonvoimia opimme käyttämään ulkonaisen aineellisen menestyksen edistämiseksi. Kulttuuri ei ole *yksin* sitä. Tämä on ainoastaan pieni puoli todellisesta sivistyksestä, joka ennen kaikkea on henkistä valistusta.

Emme voi kieltää, ettei henkistä kult- tuuria olisi maailmassa. Emme voi sanoa, etteivät maailman sivistyskansat olisi luo- neet suurtakin henkistä kulttuuria, jos katsotaan niitä yleissilmällä. Me huo- maamme kyllä ja tunnustamme, että kai-

kiila kansoilla on Heteensä ja taiteensa ja uskonnollinen, henkinen elämänsä, mutta tämä henkinen elämä ei ole missään kansassa vielä noussut kylliksi korkealle. Se ei ole noussut niin korkealle, että voisi sanoa sen kansan *elävän henkisesti*. Kaikki kansat elävät vielä aineellisesti, ja ainoastaan harvat yksilöt niissä yrittävät elää henkisellä tavalla. Kaikkein lahjakaimmat henkilöt, nerot ja luonnostaan pyhät ihmiset elävät henkistä elämää, mutta yleensä täytyy vielä tunnustaa, että kansojen elämä on materialistisia, aineellista laatua.

Jos ajattelemme yksityistä ihmistä, niin heti huomaamme, mitä me hänessä aivan epäilemättä kutsuisimme henkiseksi kulttuuriksi, ja mikä taas meidän mielestämme olisi pelkkää ulkonaista, aineellista kulttuuria. Me emme näet pidä sellaista yksilöä todellisesti sivistyneenä, joka osaa määrättyllä tavalla käyttäytyä ja määrättyllä tavalla puhua, jonka pää on täynnä muistitietoja ja joka ennen kaikkea on

kykenevä hankkimaan itselleen aineellista omaisuutta. Emme pidä häntä todellisesti sivistyneenä. Vaikka hänellä olisi yliopistosivistystä kuinka paljon tahansa, vaikka hän olisi kuinka varakas tahansa, vaikka kävisi kuinka hyvin puettuna ja osaisi pyörittää kieltään kuinka sulavasti hyvänsä, emme suinkaan pitäisi häntä todellisessa merkityksessä sivistyneenä, jos vähänkin kuuntelemme oman sydämemme arvostelua. Vaan jos tahtoisimme nähdä ihmisen, jota voisimme kutsua tosi-sivistyneeksi, niin hänen pitäisi tuntua kantavan sisällään, sielussaan, paljon suurempia henkisiä rikkauksia kuin mitä hän esille tuo. Itse asiassa me silloin ajattelisimme ihmistä, jonka ulkonainen elämä kaikissa hänen teoissaan, sanoissaan ja puheissaan olisi vain ilmausta jostakin sisäisestä. Hän ei olisi tyhjä sisästään eikä tyhjentäisi itseänsä hienoon ulkonaiseen käytökseen ja esiintymiseen, vaan ulkonaisesti hän ilmaisisi ainoastaan pienen osan siitä, mikä piilee hänen sielus-

saan. Toisin sanoen, jos me teosofisesti tahtoisimme määritellä tosi-sivistynyttä ihmistä, sanoisimme, että hän elää korkeampaa elämää ja että hänen persoonallisuudessaan, hänen ulkonaisessa esiintymisessään tämä korkeampi elämä tulee näkyviin. Me sanoisimme, että todellinen sivistys on vain siinä, että korkeamman minän elämä näkyy persoonallisuudessa. Siinä määrässä on ihminen sivistynyt kuin korkein, mikä on hänen sisällään, tulee esille hänen persoonallisessa elämässään. Olkoon hänen persoonallinen elämänsä ja esiintymisensä silloin enemmän tai vähemmän muodinmukaista — sovinnaiten tapojen mukaista, — todellisesti sivistynyt hän on, jos korkeampi elämä täyttää hänen henkensä.

Tästä me epäilemättä olemme teosofeina yhtä mieltä. Ja me voimme syystä kysyä, eikö kansojenkin suhteen pidä sama sivistyksen määrittäminen paikkaansa. Epäilemättä. Kansatkin ovat sivistyneitä siinä määrässä kuin niiden elämässä ilmenee

korkeampi sisäinen minä, korkeampi hengen tajunta. Emme voi kutsua sitä kansaa eli niitä ihmisjoukkoja sivistyneiksi, jotka raakalaisten tavalla elävät, kukin yksilö vain itseänsä varten ilman mitään varsinaista siveellisyyttä — ilman mitään yhteiskuntaa — ilman valtiomuotoa. Syystä me kutsumme sivistyneiksi niitä kansoja, joissa korkeampi hengen elämä ilmenee sillä tavalla, että se kansa jo muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden, että sillä on oma valtiomuotonsa, oma uskontonsa, oma kirjallisuutensa ja taiteensa. Syystä me näitä kansoja kutsumme sivistyneiksi, mutta me voimme vielä odottaa niiltä, että niiden koko ulkonaisessa elämässä ilmenisi korkeamman minän elämä ja tajunta.

2.

Mitä merkitsee sitten, kun puhumme kansojen korkeammasta minästä? Eihän tietenkään kansoilla ole korkeampaa minää samassa merkityksessä kuin ihmisellä.

Ihmisellä on korkeampi minä ja te tiedätte sen merkitsevän, että siitä hetkestä lähtien, jolloin ihminen tulee ihmiseksi, on hänellä tämä minä. Ihmisen oma inhimillisyys on siinä, että hänellä on korkeampi minä, yksilöllinen minä, joka useampia kertoja syntyy personalliseen maailmaan. Mutta samalla tavalla emme voi puhua kansojen korkeammasta minästä. Niillä kansoilla, jotka eivät vielä ole tulleet varsinaisiksi sivistyskansoiksi, eivät ole nousseet paimentolais- ja barbaarielämän yläpuolelle, ei ole mitään sellaista, joka vastaisi meidän ihmisten korkeampaa minää. Mutta niinpiankuin kansa on noussut sivistystasolle, niinpiankuin kansa on yhdistynyt yhdeksi kansaksi, vaikkeivät sen yksilöt vielä olisi heränneet minkäänlaiseen kansallistuntoon, mutta ovat kuitenkin aivan kuin ulkonaisten olojen aiheuttamina muodostaneet yhteiskunnan ja yhtyneet kansaksi ja valtioksi, niin pian sillä kansalla on jokin, joka vastaa meidän korkeampaa minäämme. Silloin näet liittyy

kansaan olento, jota me kutsuisimme sanskritin kielellä *Deevaksi* tai suomalaisella sanalla kansan *suojelushaltiaksi*, tai sitten nimellä, jota kyllä yleisesti käytetään, vaikkei sitä ymmärretä tässä todellisessa teknillisessä merkityksessä, nim. *kansallishengeksi* tai *kansanhengeksi*. Me teosofeina silloin ymmärrämme sen tärkeän tosiseikan, että kansassa on todella olemassa erityinen yksilöllinen olento, joka elää näkymättömissä maailmoissa samalla tavalla kuin ihmisen korkeampi minä ja joka on aivan siihen verrattavissa, vaikkei se ole samalla tavalla yhdistynyt kansaan kuin ihmisen korkeampi minä ihmisyksilöön, nim. ei erottamattomasti. Se on oma itsenäinen olento, joka kummallisella salaperäisellä tavalla on yhdistynyt kansaan.

Minkälainen on tämä Deevan yhdistymisen kansaan? Meidän ihmisten korkeampi minä on kuten tiedämme laskeutunut personallisuuteen ja personallisuuteen kuuluu useampia käyttövälineitä, m. m. tunne- ja

älyruumis, joihin on lisäksi yhdistynyt persoonallinen minätajunta. Meidän korkeampi minämme on ikäänkuin antautunut vangiksi, — jos uskaltaisimme käyttää sanaa, joka ei varsinaisesti sovi eikä kuvaa oikeata suhdetta, mutta kuitenkin on paikallaan siinä merkityksessä, että korkeampi minä on rajoittanut vapautensa eikä voi tätä persoonallisia ilmennystään, alemmaa minäänsä hallita niinkuin se soisi. Meidän korkeampi minämme on vapaaehtoisesti luopunut vapaudestaan tuon persoonallisen olennon hyväksi. Se on tosin hän itse, hänen oma ilmennyksensä, mutta se ei ole hän itse itsetietoisesti. Hän ei ole itsekään itsetietoinen omassa maailmassaan, hän hankkii itselleen itsetietoisuutta ja tämä tapahtuu tuolla omituisella uhrautumisella, että hän luopuu vapaudestaan. Hän, korkeampi minä omalla tasollaan aina tekisi oikein, aina valitseisi sellaisen käytöksen, joka käy hyvään suuntaan, Jumalan tahdon mukaan, luonnon lakien mukaan. Mutta hän on niin luopu-

nut vapaudestaan, että hänen personallinen minänsä, se, joka häntä edustaa kolminaismaailmassa, onkin vapaa kulkemaan toiseen suuntaan. Korkeamman minän täytyy aivankuin vangin kulkea mukaan, minne hänen johtajansa, kulettajansa, alempi minä, vie, niin että alempi minä on vapaa tekemään väärin, tekemään »syntiä», jos hän siihen tuntee vetäymystä. Alempi minämme menee väärään suuntaan ja vetää ylemmänkin peräänsä, antaen sen kokea mukana. Täten on siis korkeampi minämme suuresti rajottanut omaa vapauttansa.

Samanlainen on kansallisdeevan suhde kansaan. Kun tällainen loistava jumalolento liittää oman kohtalonsa jonkun kansan kohtaloon, luopuu hän suureksi osaksi omasta vapaudestaan. Hän liittää elämänsä niin sisällisen lujasti kansan elämään, että hän on pakotettu kulkemaan kansan mukana, kansan yksilöiden yhteistajunnan mukana, vaikka hän itse näkisi ja soisi toisin. Sillä tämä Deevaolento,

joka itse elää korkeammassa älymaailmassa samalla tavalla kuin inhimillinen minä, hän laskeutuu kansaan siten, että hän verhoon itsensä kansalta saamaansa ajatus- eli äly- sekä tunneruumiiseen. Kaikilla ihmisjoukoilla, siis myös kansoilla on aina oma yhteinen tunne- ja ajatuspiirinsä. Me kutsumme sitä teosofisella nimellä auraksi. Aina kun on ihmisiä yhdessä, muodostuu jonkinlainen aura heidän ympärilleen. Samaten ihmiset, jotka kuuluvat samaan kansaan, tottuvat tuntemaan ja ajattelemaan samaan suuntaan. Ulkonainen luonto kohtelee heitä kaikkia samalla tavalla ja he näkevät asioita saman maan ja saman luonnon valaisemina, niin sanoaksemme. He tottuvat tuntemaan ja ajattelemaan määrättyllä tavalla. Heille muodostuu oma aura, kansallisaura. Tämä aura käsittää tunne- eli astralitasolla kansan tunne-elämän ja alemmalla älytasolla kansan ajatuselämän, yhteiset mielipiteet ja kuvat elämästä, yhteiset käsitykset käytännöllisistä ja aatteellisista asioista. Kun

kansallishenki, kun Deeva-olento liittyy kansaan, laskeutuu hän alas tähän auraan ja yhtyy siihen äyllisesti ja tunteellisesti niin likeisesti, että hän tulee tavallaan sen orjaksi, sen alaiseksi. Hän on nyt välittömässä yhteydessä kansan ajatus- ja tunne-elämän kanssa. Hän tietää aina, mitä kansa ajattelee ja tuntee, vaikka hän samalla itse on korkeampi olento, joka enemmän näkee ja jonka tehtävänä on johtaa kansan kohtaloa, mikäli hän siihen kykenee. Hänen varsinainen työnsä on nyt vaikuttaa kansan auraan eli sieluun. Hän koettaa vaikuttaa siihen, miettimällä määrätynlaisia ajatuksia kansan tulevaisuudesta, tai miettimällä erityistä ominaisuutta, jonka hän soisi kansan sieluun uppoutuvan ja jonka hän näkee ja tietää vastaavan kansan mahdollisuuksia.

Sillä tavalla tapahtuu molemminpuolinen työ: sisällä näkymättömässä maailmassa tekee työtä kansallis-deeva, tässä fyysisessä ja yleensä kolminaismaailmassa työskentelevät kansan yksilöt. Kansan yksi-

löt, synnyttyään tuohon kansaan, kasvavat luonnollisesti kansan yhteisestä aurasta osallisiksi. Heidän oma astrali- ja älyruumiinsa muodostuu kussakin elämässä, joka siinä kansassa eletään, kansallisen auran mukaiseksi. Mutta yksilöt eivät välittömästi tiedä mitään Deevasta ja Deevan vaikutuksesta kansaan, elleivät he osaa asettua siihen kuuntelemaan tilaan, että he, käyttääksemme tavallista teosofista nimitystä, voivat kansassa kuulla Hiljaisuuden Ääntä, sillä Hiljaisuuden Äänenä totisesti Deeva puhuu kansallisessa aurassa.

Näillä Deevoilla, kansallisjumalilla on tietenkin erilainen tehtävä kansoihinsa nähden. Kullakin kansalla on oma itsenäinen Deevansa ja Deevalla on erityinen tehtävä kansansa suhteen, toisenlainen tehtävä kuin toisella Deevalla on toisen kansan suhteen. Deevalla on tietysti oma tehtävänsä, oma »dharmansa» omaan itseensä nähden. Hän on olento, joka on suostunut tällaiseen työhön rakkaudesta ja vel-

vollisuuden tunnosta. Hänellä on tietysti edessään oma päämääränsä, joka on hänen itsensä saavutettavana, ja hän saavuttaa sen siten, että hän palvelee ihmiskuntaa auttaen määrättyä kansaa.

Mikä kunkin Deevan oma yksityinen tehtävä on, sitä emme voi tietää ja siitä meidän ei tarvitse aateskella, mutta Deevalla on määrätty tehtävä sen kansan suhteen, jonka elämään hän on liittynyt. Aivan samoinhan voimme sanoa, että ihmisen korkeammalla minällä on oma dharmansa. Se on inhimillinen täydellisyys, mutta joka kerran syntyessään maailmaan personallisuutena, on sillä määrätty dharma myös personallisuuden suhteen. Personallisuus on näet karmallinen jatko edellisestä personallisuudesta. Kukin personallisuus voi siis, ja sen velvollisuuteen kuuluu, kulkea eteenpäin henkisessä kehityksessä juuri siitä kohdasta, johon saapui tuon korkeamman minän käyttämä edellinen personallisuus. Tätä kutsutaan ihmisen personalliseksi dharmaksi. Minun dharmani on he-

rättää itsessäni ilmi, mitä jo korkeampi minäni on ennen hankkinut, ja siitä mennä eteenpäin ja korkeampi minäni tietää, mikä personallinen dharmani on.

Nyt personallinen ihminen on hyvin vähän tietoinen omasta dharmastaan ja sangen harvat ihmiset täyttävät personallisia dharmansa niin täydellisesti kuin sitä voisi täyttää. Siinä näet tarvitaan omaa työtä, ennenkuin voi päästä perille omasta dharmastaan. Jos ihminen elää sokeasti maailman mukaan, ei hän pääse perille omasta tehtävästään, omasta dharmastaan eikä siis voi varsinaisesti jatkaa henkistä kehitystään. Jotta hän pääsisi siitä perille, täytyy hänen tahtoa syventyä omaan itseensä, oppia tuntemaan itsensä. Hänen täytyy kysyä itseltään: »mikä on minun tehtäväni tässä elämässä korkeamman minäni edessä? Ei yhteiskunnan edessä, ei toisten ihmisten silmissä, vaan oman korkeamman minäni edessä?» Kun ihminen näin kysyy itseltään, voi hän päästä selville omasta personallisesta dharmastaan.

Me huomaamme, kuinka vaikean tehtävän korkeampi minä on ottanut päällensä, sillä hänen personallisuutensa, hänen ulkonaiset ilmennyksensä tässä kolminaismaailmassa eivät aina ole niin pitkällä kehityksessään, että ne tekisivät itselleen tämän kysymyksen. Samanlaisessa asemassa ovat kansojen suojelushaltiat. He tietävät, mikä olisi tuon kansan tehtävä — sen dharmat. Me emme voi spekuloida, missä määrin sellaisen kansan dharmat suoranaisesti vaikuttaisi Deevan omaan kehitykseen, eikä se ole tarpeenkaan. Me vain ymmärrämme, että samaten kuin personallisella ihmisellä on dharmansa, samaten on myös kansalla oma dharmansa. Sen dharman tietää Deeva ja Deeva soisi ja tahtoi, että kansa sen täyttäisi. Sitä varten Deeva koettaa inspiroida kansaa ja sen yksilöitä ymmärtämään omaa dharmansa. Ei aina Deeva siinä onnistu. Deevakin voi saada ponnistaa kovasti ja pitkien ajanjaksojen kuluessa, ennenkuin hänen äänensä tulee kuuluviin.

3.

Nyt kun meillä on jonkun verran selvillä, mitä on Deeva ja mitä merkitsee, että kansalla on elämäntehtävä eli että Deevalla on elämäntehtävä kansan suhteen, niin voimme kysyä: Onko Suomen kansalla Deeva?

Tämä kysymys voidaan syystä tehdä. Kansamme on kyllä vanha kansa, joka on pitkiä aikoja sitten elänyt ja nähtävästi silloin elänyt henkistä sivistyselämää. Meillä on jälellä muistomerkkejä noilta vanhoilta ajoilta, koska meidän Kalevalamme ja muut kansanrunomme ja kaikki lukuisat sananlaskumme ja yleensä sanarikas ja kuvarikas kielemme näyttävät meille, että Suomen kansa on elänyt henkistä sivistyselämää entisinä aikoina. Mutta me voimme todella kysyä: onko Suomen kansalla nyt enää mitään Deevaa? Ehkä sen aika loppui, ehkä sen sivistys oli ja meni? Ehkä Suomen kansa turmeltui, joutui rappiolle, joutui toisten kansojen tallattavaksi ja oli pakotettu

ottamaan vastaan toinen uskonto juuri sen takia, että sen oma Deeva oli kansansa hylännyt, että kansa itse ei osannut kulkea Deevansa johdettavana?

Onko niin?

Kysykäämme silloin ensin: onko mitään ulkonaisia seikkoja, jotka olisivat omiansa, jollei todistamaan niin ainakin näyttämään ja viittaamaan meille, että meillä vielä on kansallis-deeva? Mitä tähän vastaamme? On sellaisia ulkonaisia seikkoja. Ne ovat aivan lähellä meitä. Meidän ei tarvitse muuta kuin ajatella hieman omaa historiaamme viimeisen vuosisadan aikana. Olimme olleet Ruotsin valtakunnan alamaisina monen sadan vuoden ajan. Silloin olimme eläneet kuin pimeydessä, varjossa, syrjässä. Mutta äkkiä tapahtui merkillinen kohtalon käänne. Jouduimme toisen valtakunnan alaisiksi, ja ihmeellistä kyllä uuden valtakunnan hallitsija, anastaessaan meidät toiselta hallitsijalta, lausui sanat, joita niin usein on meillä toistettu: »minä tahdon nostaa tämän kansan Eu-

ropan kansakuntien joukkoon». Aleksanteri I lausui nuo sanat, ja ihmeellistä kyllä, sen perästä — viime vuosisadan kuluessa — meidän kansamme itse nousi toisten kansakuntien joukkoon täällä Europassa. Yhtäkkiä rupesi Suomen kansallishenki elpymään. Oltuaan aivankuin unessa kautta vuosisatojen se heräsi ja kertoi maailmalle, että se vielä oli olemassa.

Meillähän silloin, viime vuosisadalla, oli muutamia suuria auttajia joukossamme, jotka tunnetaan nimillä Lönnrot, Snellman, Runeberg, Topelius. Nuo suuret auttajasielut, ne kaivoivat esille aarteita Suomen kansan sydäimestä, sen aurasta. Elias Lönnrot toi Kalevalan ja Kantelettaren y. m. päivänvaloon, Johan Wilhelm Snellman herätti suomalaisuuden hengen, Runeberg ja Topelius loivat molemmat isänmaallisuuden. Suomen kansa rupesi tuntemaan, että se oli oma kansa. Sekin oli jotakin. Sillä oli muistoja menneisyydestä eikä se ollut niitä unohtanut. Ne

eivät olleet aivan vaipuneet unhoon Vielä saatoimme laulaa entisyydestä ja sitä muistella.

Ja todella, kun Kalevala ja muut runomme tulivat Euroopassa tunnetuiksi, myönsivät kaikki, että Suomen kansa oli kansa, joka oli jotakin luonut historian näyttämöllä. Mitä se oli ennen luonut, minkälainen oli ollut sen kulttuuri silloin kun Kalevalassa kerrotut tapaukset, olkoot ne kuinka vertauskuvallisia tahansa, kuvastuivat kansan elämässä — sitä ei voitu historiallisesti saada selville eikä sitä vielä tänä päivänäkään tunneta. Ei Suomen kansan menneisyys eikä sen kulttuuri ole historiallisesti tunnettu. Emme ole historiallisen tieteellisesti saaneet ilmi edes, missä suomalaiset ovat asuneet sivistyskansana ennen, ja mitä he ovat tehneet. Näyttää aivan siltä kuin ei olisi siitä enää muita muistomerkkejä kuin meidän omat runomme. Mutta ne epäilemättä sisältävät jälkiä ja piirteitä vanhasta sivistyselämästä, vaikkapa se sivistis-

tyselämä saattoi olla niin henkistä laatua, ettei siitä ole säilynyt mitään merkkejä fyysillisessä maailmassa. .

Nuo runot kuitenkin sisältävät muistoja vanhasta elämästä. Siitä olemme vakuutettuja, vaikka vielä saatamme olla eri mieltä yksityiskohdista ja eri mieltä siitä, kuinka suurta arvoa on myönnettävä tuolle vanhalle elämälle, kuinka korkeana sitä on pidettävä. Kun me teosofeina katselemme näitä runoja, niin ymmärrämme, että vaikka se ulkonainen elämä, jota Suomen kansa muinaisuudessa eli, onkin vähän tunnettu ja vaikkei se kenties ollutkaan ulkonaisesti erittäin merkitsevä, niin kuitenkin vanhat suomalaiset esisämme ovat olleet tekemisissä todellisten mysterioiden kanssa, tunteneet näkyväisessä maailmassa korkeimmat henkisen elämän ilmaukset.

Tämä on tärkeä seikka. Kun meillä on selvänä, että kansamme on ennen ollut tekemisissä salaisen maailman ja henkielämän mysterioiden kanssa, silloin ym-

märrämme, että kansan silloinen kulttuuri on ollut korkeata, sisäistä, henkistä laatua, joskin se näkyväisessä maailmassa olisi ollut kuinka vähäpätöistä tahansa. Se on ollut todellista kulttuuria, sillä ainoastaan ne kansat ovat voineet luoda todellista henkistä kulttuuria, jotka ovat olleet tekemisissä salaisen maailman kanssa ja joilla on ollut suoranaisia välittäjiä salaisen veljistön kanssa.

Tämän teosofeina huomaamme Kalevalasta. Tätä on kansallamme ollut muinaisuudessa. Ja kun se muisto heräsi uudelleen ja kun tunsimme heräävämmekansaksi, kun tunsimme rakastavamme kieltämme, maatamme, isänmaatamme ja tunsimme olevamme yhtä heimoa, silloin tämä epäilemättä viittasi siihen, ellei se vielä todistanut, että meillä oli kansallideeva, suojelushenki, joka jotakin odotti meidän kansaltamme, odotti, että kansamme vielä tekisi jotain historian näyttämöllä, koska se nyt taas heräsi itsetietoisuuteen. Ja kun ajattemme, että tämän kansallisen

heräämisen ohella ovat meidän henkisen elämämme eri haarat myös elpyneet, että nyt jo yleisesti sivistysmaissakin puhutaan suomalaisesta kirjallisuudesta, suomalaisesta soittotaiteesta, suomalaisesta rakennustaiteesta, siis jostakin *suomalaisesta*, — niin tämäkin yhä lisää aavistustamme ja uskoamme, että meillä kansallisdeeva vielä on. Ja olen varma siitä, että nuo auttajasielut, jotka herätystyön Suomen kansassa suorittivat, eivät olisi voineet sitä tehdä, eivät olisi itse voineet sitä keksiä, ellei heidän takanaan olisi ollut Suomen kansan Deeva heitä innostamassa. Heidän työnsä kaikkein enemmän minulle todistaa, että Suomen kansan Deeva oli siellä jo vaikuttamassa.

Ja jos sitten menemme vielä syvemmälle sisäänpäin ja kysymme salatieteilijöinä: onko Suomen kansalla Deeva? silloin vastaamme siihen: on. Sisäisesti katsoen nähdään, että meidän Deevamme on jotakin tarkottanut, johonkin pyrkinyt, jotakin tavoitellut juuri nykyhetkellä, koska tänne

meidän maahamme on syntynyt ja syntyy paljon sieluja, jotka eivät nyt viimeisinä aikoina ole olleet Suomen kansaan ruumistuneina vaan ovat olleet muualla ikäänkuin keräämässä kokemusta. Ne ovat eläneet, mikä Italiassa, mikä Ranskassa tai Saksassa, mikä Intiassa tai Kiinassa. Eivätkä nämä ole rappeutuneita sieluja, joita saatetaan syntymään huonoon kansaan, siksi että itse ovat turmeltuneita, vaan ne ovat sieluina täynnä elämänvoimaa, täynnä ihmeellistä uskoa, täynnä halua työtä tekemään.

Kun tämän näemme, täytyy meidän tehdä se johtopäätös, että Suomen Deevalla on silmämäärä nykyhetkellä, että hän tarkoittaa ja tavoittelee jotakin. Tosin siinä polvessa, joka on suorastaan fyysillisesti polveutunut vanhasta Suomen heimosta, saattaa olla nähtävänä jonkinlainen väsähtämys, joka on luonnollista, kun kansa on monen vuosisadan aikana vain pitänyt tehtävänänsä säilyttää oma itsensä. Mutta se, että kansaan nyt tulvaa vieraita aineksia

näkymättömästä maailmasta, se antaa vanhalle polvelle elinvoimaa ja herättää mitä voimia vanhassa veressä piilee. Ne sielut, jotka tänne syntyvät, saattavat olla vanhoja suomalaisia siinä merkityksessä, että kaukaisessa ruumistuksessa ovat olleet suomalaisia, silloin kun suomalaiset elivät kulttuurielämää, vaikka sitten välillä ovat olleet muualla, jolla ajalla Suomen kansassa on elänyt vähemmän kehittyneitä sieluja. Nyt kun niitä taas tulvaa takaisin, osottaa tämä, että meidänkin kansamme seisoo tuon saman kynnyksen edessä, josta puhuin esitelmäni alussa. Siltäkin kysytään: tahdotko elää, tahdotko suorittaa kulttuuritehtävän vai tahdotko kuolla? Se kysymys tehdään kansallemme, ja kansallisdeevamme koettaa parastaan. Hänen tehtävänsä ja meidän tehtävämme suomalaisena kansana ei ole sama kuin muitten Euroopan kansojen, eikä se ole ensinkään ulkonaisesti mahtavaa laatua. Meidän tehtävämme on henkistä laatua. Sen olemme ilman muuta ymmärtäneet, sillä kansamme on pieni, se

elää täällä kaukana Europan pohjoisessa kolkassa. Meidän olisi vaikea ajatella, että se nousisi ulkonaiseen mahtavuuteen, valloittaisi maita ympäriltään ja olisi fyysillisesti niin elinvoimainen, että se lisääntyisi mahdottomasti niinkuin esim. Englannin kansa, joka pienestä alusta on levinnyt ympäri maailman. Sitä meidän ei tarvitse ajatella ja kun kuuntelemme oman Deevamme ääntä, huomaamme, ettei se ole hänen pyrkimyksensä. Sitä hän ei tavoitele. Meidän kansamme ei ole luotu siihen, ja tarkastaessamme omaa kansallishenkeämme, huomaamme, että Deevamme on kaukana ja me itse olemme kaukana sellaisesta elämäntehtävästä.

(Esitelmä, pidetty Tuonenkylän kesäkurseissa heinäkuun 3 p:nä 1913.)

II.

MIKÄ ON SUOMEN DEEVAN TEHTÄVÄ?

Te tiedätte teosofisista tutkimuksistanne, että jokaisella juurirodulla on oma johtajansa, n. k. Manu, joka valvoo juurirodun kehitystä ja historiaa alusta saakka. Hän on juurirodun varsinainen perustajakin ja johtaa sen kulkua läpi koko sen elämän. Yhteen juurirotuun kuuluu tietysti suuri joukko heimoja ja kansoja ja Manun käskyläisinä, hänen käskyjensä toimeenpanijoina ovat kansalliset Deevat. Nämä ovat siis mitä likeisimmässä yhteydessä salaisen veljeskunnan kanssa, elävät korkeammassa henkimaailmassa ja johtavat kansojen kohtaloita, totellen aina Manun viittauksia.

1.

Pysähdyimme viime kerralla siihen kohtaan, jolloin oli ruvettava tarkastamaan omaa Deevaamme. Puhuimme siitä jo ulkonaisten tunnusmerkkien mukaan ja jällelle jäisi antaa tästä olennosta kuvaus sellainen, joka perustuu syvempään kansallishenkemme tuntemiseen.

En tietysti väitä, että minun tietoni tästä kansallisdeevasta olisi ainoa laatuaan tai ettei kukaan muu voisi sitä tällä tavalla tuntea. Päinvastoin tälläkin hetkellä monet tuntevat Suomen kansallishaltiaa ja meidän suurimmat runoilijamme, taiteilijamme ja säveltäjämme, sekä kuolleet että elävät, ovat aivan varmaan Suomen Deevaa tunteneet, ainakin siinä merkityksessä, kuten viime kerralla sanoin, että Deeva on heitä inspiroinut.

Voin sanoa, että oma huomioni kääntyi tähän asiaan oltuani jo muutamia vuosia teosofi, silloin kun meillä n. k. routavuodet alkoivat v. 1899. Sekin tapahtui puollittain ulkoapäin tulleesta aiheesta. Salai-

sesta maailmasta sain nim. sysäyksen siihen ja sitten vähitellen minulle enemmän ja enemmän selvisi Suomen asia, niin että noina surullisina vuosina 1900—1904 minun oli sangen kummallista ja vaikeata olla, sillä tuntui kuin olisin voinut kertoa, millä tavalla meidän olisi pitänyt järjestää kansallista elämäämme. Samalla myös tiesin, ettei äänelläni olisi ollut mitään kaikua. Kieleni oli sidottu, en voinut sen kahleita irrottaa, en voinut puhua enkä kirjoittaa niistä asioista, joista sielussani olin näkevinäni niin selviä ratkaisuja.

Kun sitten v. 1905 tapahtui tuo merkilinen käänne — merkillisempi kuin monet aavistavatkaan — suurlakko, silloin huomasin, että olin tehnyt oikein ollessani puhumatta, sillä salaisessa ja näkymättömässä maailmassa oli valmistettu tulevaisuutta ja suurlakossa sen ensimmäiset oireet puhkesivat ilmoille.

Suurlakko oli verrattavissa ihmisyksilön meditatiioniin. Joka vähänkään oli herkkä, hän epäilemättä saattoi tuntea noina mar-

raskuun päivinä, että hiljaisuus oli laskeutunut yli Suomenmaan. Kaikki oli pysähtynyt, ei ainoastaan ulkonaisesti vaan ihmisten sieluissakin, niin että suuri hiljaisuus täytti maan ja koko meidän kansamme. Ja jos koskaan, niin silloin oli tilaisuus kuunnella Hiljaisuuden Ääntä, »kuulla sitä kuusta, jonka juurella asunto». Epäilemättä moni otti vastaan voimakkaita inspiratsioonivaikutuksia niinä päivinä. Se viikko antoi suuren lupauksen. Tuntui, että vielä koittaa päivä meidän kansallemme, nyt on mahdollisuus meidänkin herätä ja nousta. Se uusi nouseminen ja herääminen on suurlakon perästä vähitellen alkanut, mutta niin tietoinen kuin kansamme oli sielussaan silloin kuin Deevan siivet sitä koskettivat, ei se enää ole ollut jälkeempäin.

Kuitenkin on Deevan hiljainen työ yhä jatkunut ja vaikutukset hänen työstään tulevat päivä päivältä huomattavammiksi. Toivokaamme, ettei hän, jumalainen auttaja, väsähdä, toivokaamme, että me ymmärtäisimme hänen työtään edistää!

Kun ajattelen meidän kansallishenkeämme, jaloa Deeva-auttajaamme, silloin ajatukseni itsestään pysähtyvät, kieleni mykistyy enkä osaa sanoin kuvata, mitä sisässäni näen ja tunnen. Ainakin se kuvaaminen käy ylen saamattomaksi, sillä ajatella: onhan kysymyksessä olento, jonka elämä on verrattoman paljon korkeammalla tavallista personallista elämää. Mieleeni muistuvat Paavalin sanat: »vaikka osaisin puhua enkelin kielellä, niin se olisi vain kuin helisevä kulkunen, jollei olisi rakkautta.» Mutta samalla tekee mieleni lisätä: »kun on rakkautta, silloin kyllä soisi, että osaisi puhua enkelin kielellä.» Ja kun kysyn itseltäni, millä tavalla voisin kuvata muutamia piirteitä tuosta loistavasta ihanaasta Olennosta, joka on monen lukon ja monen verhon takana, niin en löydä muuta keinoa kuin turvautua suuren Mestarin sanoihin. Jeesuksen vuorisaarnassa on muutamia lauseita, hänen »autuudenjulistuksensa», jotka johtuvat mieleeni, kun ajattelen meidän Deevaamme.

Kuten muistanette, kuuluvat ensimmäiset neljä autuudenjulistusta Matteuksen 5 luvussa: »Autuaat ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta. Autuaat ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen. Autuaat ovat siveät, sillä he saavat periä maan. Autuaat ovat ne, jotka isooovat ja janoovat vanhurskautta, sillä he ravitaan.» Nämä neljä lausetta kuvaavat minulle Suomen Deevan luonnetta ja laatua.

Jos otamme ensimmäisen lauseen: »Autuaat ovat hengessä köyhät» tai Luukaan antamassa muodossa: »Autuaat ovat köyhät», niin se sopii kummassakin muodossa. Luukaan muodossa se merkitsee meidän Deevamme suhteen, että hän ei ihaile ulkonaista komeutta, ei rikkautta eikä valtaa, vaan tietää, että hänen taivaan valtakuntansa ja autuutensa on köyhyudessa — ei köyhyudessa tietenkään merkityksessä puutetta, vaivaisuutta, kurjuutta, vaan siinä merkityksessä, että hän ei tahdo ulkonaista valtaa ja loistoa maailman silmissä. Hän ei tahdo kilpailla suurilla rikkauksilla, ei

ylellisellä elämällä eikä ulkonaisessa vallassa muiden kansojen kanssa. Ei ensinkään mitään sellaista meidän Deevamme tavoittele. Se on hänelle kuin kauhistus. Hänen taivaanvaltakuntansa on siinä, että muut kansat pitävät häntä vaikkapa köyhänä, sillä hänelle ominaista on yksinkertaisuuden kauneus.

Tästä Deevamme sisäisestä olemuksesta näkyy myös piirre kansamme yksilöissä, sillä ne suomalaiset, joissa Suomen kansan henki on vähänkin elävä, eivät saata ihailua ulkonaista loistoa ja ylellisyyttä. Eivät dollari-miljonäärit saavuttaisi ihailua meidän maassamme. Amerikassa kansan oma pyrkimys on kutsunut esiin noita ihmeen rikkaita ihmisiä, joita tietysti saatamme kunnioittaa, koska he rikkauksiensa kokoomisessa ovat panneet liikkeelle suunnatonta tarmoa ja työkykyä. Mutta meidän maahamme he eivät sopisi. Kummastellen kansamme katselisi miljonäärein ylellistä tuhlausta ja kyselisi kummissaan: mihin tuo liiallinen loisto tarvitaan ? mitä se merkitsee?

Jos taas otamme raamatun lauseen semmoisena kuin se on Matteuksella: »Autuaat ovat hengessä köyhät», niin se kauniisti kuvaa Deevamme todellista ja syvää tiedonjanoa. Meidän kansallishaltiamme on nöyrä, sillä hän näkee, kuinka paljon enemmän suuret Mestarit tietää, kuinka paljon enemmän viisautta ja todellista salaista mahtia ja taitoa heillä voi olla. Meidän Deevamme tuntee, ettei hänellä ole niin paljon viisautta kuin viisautta voisi olla, hän tuntee, että vielä on okkultista tietoa maailmassa äärettömän paljon. Hän siihen tahtoo pyrkiä, sitä janoo ja tavoittelee.

Ja jos ajattemme Suomen kansan yksilöitä, huomaamme, että niissäkin elää sama tiedonhalu, sama jano viisauteen. Tämä tietysti ei pukeudu samaan muotoon kuin Deevalla. Eivät läheskään kaikki kansamme yksilöt tavoittele salaista tietoa ja viisautta, mutta epäilemättä he tavoittelevat oppia ja sivistystä. Muutamissa yksilöissä elää pyrkimys suorastaan salaiseen tietoon,

mutta yleisesti koko kansamme harrastaa tiedon kokoomista kaikkialta, mistä sitä suinkin on saatavissa. Aina on poikkeuksia, olihan yksilöitä, jotka koettivat vastustaa esim. kansakouluja ja kansanopistoja, mutta niitä ei tarvitse nyt ottaa lukuun. Ajatelkaamme vain, mitä todella on saavutettu — ajatelkaamme, että kansamme on ensimmäisiä Europan kansoja lukutaidossa, ja ajatelkaamme, kuinka laajalle kansakouluja ja muita opistoja on levinnyt ympäri maan ja kuinka paljon sivistysrientoja harrastetaan. Ajatelkaamme vielä, että on paljon yksilöitä kansassamme, jotka suurilla ponnistuksilla ja vaivoilla ja kieltämyksellä ovat omin päin hankkineet itselleen sivistystä. Ei heistä kaikista tule suuria valoja, eivät he kohoa kaikki professoreiksi, kuten joku Elias Lönnrot, mutta me näemme, kuinka he suorastaan tiedon janosta hankkivat itselleen sivistystä ja nostavat itsensä ihmisiksi. He voivat olla yksinkertaisia maanisäntiä, työmiehiä tai torppareita, mutta ovat hiljaisuudessa koon-

neet itselleen oppia ja nauttivat itse siitä. Näitä on meidän maassamme epäilemättä suhteellisesti enemmän kuin muissa Euroopan maissa. Minäkin tunnen monta tällaista yksilöä, jotka unen ja ruuan ja vaatteiden kustannuksella ovat koonneet itselleen kirjatietoja. Ja matkoilla kun käy Pohjolassa, vaikkapa Lapissa saakka, tapaa joskus silloin tällöin miehen tai naisen, joka on hankkinut itselleen miltei eurooppalaisen tietosivistyksen.

Deevamme sisäinen tiedonjano ilmenee täten jo kansassamme ja meidän tehtävääksemme jää saattaa se itsetietoiseksi yleispiirteeksi.

Siirtykäämme Jeesuksen toiseen autuuden julistukseen: »Autuaat ovat murheelliset». Meidän Deevamme on hengessään murheellinen, sillä hän on ottanut päälensä pitkän kärsimyksen ja pitkän kärsivällisyyden historiakauden. Koko tällä ajalla on hänen elämänsä ollut puhtaasti sisäistä laatua. Hän ei ole saanut iloita mistään personallisesta saavutuksesta

kansansa välityksellä vaan on vapaaehtoisesti pukeutunut suruharsoon, ja niinkauankuin suruharso hänen kasvojaan peittää, hän odottaa ja on kärsivällinen. Mutta sisäisesti hän riemuitsee näkemyksistänsä, joita hänellä on ja jotka lupaavat hänen kansalleen ihanaa tulevaisuutta. Monen monen vuosisadan aikana on hänen elämänsä ollut ulkonaisesti murheellinen, mutta sisässään kärsivällistä ja riemukasta, tietäessään, että hän on »saapa lohdutuksen».

Ja jos ajattelemme kansaamme, huomaamme, että siinä ilmenee tämäkin piirre, sillä alakuloisuus ja kaihomielisyys on ominaispiirre kansassamme. Itse Suomen kieli taipuu helpommin surumielisyyteen ja vienouteen kuin teräviin, iloisiin iskuihin. Soitossamme ja lauluissamme ennen kaikkea ilmenee tämä kansallisdeevamme sisäinen murheellinen mieliala. Suomalainen soitto on tunnettu sekä runollisesta viehkeydestään ja pehmeystään että jylhästä epätoivon tuskastaan, joka ulko-

maalaisen korvia lumoo. Niinpä äsken Tukholmassa Merikannon sävellystä »Kuoleman kunniaksi» kuunneltiin aivan haltioissaan, Ulkomaalaiset vakuuttivat yhdellä suulla, etteivät olleet ennen kuulleet mitään niin ihmeellisen viehättävää ja syvää. Se heidän mielestään avasi kuin uuden maailman, ja Mrs. Besant lukee nyt Merikannonkin »musikin uusien miesten» joukkoon (katso elokuun »Theosophistia»).

Seuraa sitten kolmas autuuden julistus: »Autuaat ovat siveät, sillä he saavat periä maan.» Tämä sana »siveä» kuuluu alkutekstin mukaan oikeastaan »hiljaiset, sävyisät». He saavat periä maan. Tämäkin on selvä piirre Deevamme luonteessa, sillä meidän Deevamme on hiljainen ja sävyisä. Sen ymmärsimme jo edellisestä, murhemielisyydestä. Hän ei usko väkivallan voimaan, hän uskoo ainoastaan odotukseen ja kärsivällisyyteen. Hän tietää, että se ihminen, joka osaa tahtoa, ajatella, odottaa ja kärsiä, se »perii maan», se lopulta

voittaa ulkonaisestakin. Tässä fyysisessä elämässä ei jää lopullisesti voitolle se, joka käyttää väkivaltaa ja käy tietään rumpujen päristessä ja joka pyrkii tarttumaan kiinni onnen rattaista, muista välittämättä. Hetkeksi kyllä näyttää siltä kuin hän saavuttaisi, mitä tahtoo, mutta saavutus on ohimenevää laatua. Onnen pyörä kääntyy jälleen, ja ihmisen, joka on siihen tarttunut kiinni, pyörä nostaa ylös, mutta syöksee taas kohta alas. Onnen pyörä on pyörä, johon ei tarttua tarvitse. Viisas vain odottaa, siksi kuin onni tulee. Ja tämä lauseemme on suuren Mestarin antama lupaus. Autuaat ovat ainoastaan ne, jotka uskovat hengen voimaan eivätkä luota väkivaltaan. Autuaat ovat siinäkin merkityksessä, että saavat periä maan. Heille lopulta tulee myös valta ja voima. Kaikki se, mikä heiltä puuttuu, tulee heille, kun vain uskovat sisäisiin voimiin.

Ja mitä näemme, kun katsomme maailman historiaa? Näemme, että ne kansat, jotka ovat nousseet loistoon ja mahta-

vuuteen, ovat turvautuneet väkivaltaan. Ehkä sentähden heidän kukoistuksensa on kestänyt vain lyhyen ajan. Mutta jos maailman näyttämöllä esiintyisi kansa, joka ei vastustaisi pahaä väkivallalla eikä miekkaan tarttuisi »uskonsa tueksi», vaan ainoastaan uskoisi hengen voimiin, niin ehkä se kansa joutuisi monen vainon ja vaivan alaiseksi, mutta ehkä se myös Kristuksen sanojen mukaisesti lopulta perisi maan. Ainakin meidän Deevamme on tämän elämänuskon täyttämä. Hän uskoo, että ainoastaan henki se pysyy, ainoastaan henki on todella valtiias.

ja lukekaamme Kalevalasta, kuinka kansamme muinoin kunnioitti tietäjiä, laulajia, niitä, joilla oli hengen voima. Ja onhan vielä tänä päivänä sama piirre jällellä kansassamme. En tiedä, ovatko kaikki valmiit tunnustamaan tämän, mutta olen vakuutettu siitä, että tämä piirre on suomalaisille ominainen myös personallisesti. Kansamme ei ymmärrä järjestettyä sotalaitosta. Suomen kansa voi tietysti

suuttua. Ovathan pohjanmaalaiset tunnetut kiivaudestaan ja kuumaverisyydestään, voivathan yksityiset kansalaiset tarttua puukkoon ja murhata, mutta jos yksilöt sivuutetaan ja kansaa ajatellaan kokonaisuutena, luulen yhteisenä vakaumuksena olevan, että järjestetty sotalaitos on paha. Kun ihmiset kulkevat kuin karja laumassa, puettuina samanlaisiin univormuihin, ja joku sapelia heiluttaen vie heidät ulos järjestelmälliseen murhaamiseen, toisten ihmisten peltujen ja niittyjen hävittämiseen, — niin minä uskon, että Suomen kansa vielä syvemmin kuin muut kansat tätä kauhistuu. Ja kummallinen on kohtalomme tällä hetkellä, koska meillä ei ole mitään sotalaitosta eikä asevelvollisuutta. Ei kenenkään meistä suomalaisista tarvitse tällä hetkellä olla soturi. Kummallinen kohtalon viittaus, joka johtuu syvältä Suomen kansan hengestä! Jos suomalainen tutkii itseään, ihaileeko hän uuden-aikaista sotilaskenraalia enemmän kuin vanhaa Väinämöistä, joka kanteloa soitti,

niin uskon, että yksimielisesti kaikki suomalaiset tutkiessaan itseään vastaisivat: me ihailemme enemmän Väinämöistä. Ja semmoinen on ainakin Deevamme luonne. Siirrymme nyt viimeiseen autuudenjulistukseen: »Autuaat ovat ne, jotka isoovat ja janoovat vanhurskautta, sillä he ravietaan.» Meidän kansallisdeevallamme on syvä kaipaus oikeuteen. Hän tahtoi, että oikeus ja enemmän kuin oikeus, vanhurskaus, oikeamielisyys, oikeudellisuus, veljellisyys, vallitseisi kaikkialla. Hän syvällä sydämessään tuntee sitä, jota kaikki sydämen tietä kulkevat sisässään tuntevat — että pitäisi olla maailmassa oikeutta ja veljellisyyttä, että suuren elämän lain pitäisi vallita kaikkialla sekä luonnossa että näkymättömissä maailmoissa. Korkeissa hengen maailmoissa veljeyden laki aina vallitsee. Mutta hengessään ja mielessään toimintahaluinen Deevamme soisi tuon sisäisissä maailmoissa vaikuttavan vanhurskauden hallitsevan myös kolminaismaailmaa.

Entä kuinka lienee? Eikö syvällä jokaisessa suomalaisessa elä vanhurskauden kaiho? Hän tahtoi nähdä onnea maailmassa, hän tahtoi nähdä ihmiset tässä maassa veljellisinä. Tietysti suomalaisissa ilmenee paljon raakuuttakin. Tämä johtuu siitä, että meillä ei ole ollut tilaisuutta saada niin paljon ulkonaista sivistystä kuin muut kansat eikä niin pitkän historiallisen ajan kuluessa. Ulkonainen sivistys on meillä nuorta, mutta raakuuskin osottaa, että suomalaisissa on vanhurskauden jano, sillä raakuudessa piilee ankara itsekritiikki ja ankara pahan arvostelu. Kuten sanottu, me suomalaiset emme ymmärtäisi miljonääriä, joka asuisi marmoripalatsissa ja söisi kultalautasesta ja tulisi hulluksi miettiessään, miten hän rahojaan tuhlaaisi. Suomalainen soisi, että olot tässä näkyväisessä maailmassa olisivat sellaiset, että ne tyydyttäisivät kaikkein oikeustajuntaa. Ei tarvitseisi olla suurta eroa ihmisten ulkonaisen olojen välillä. Suomalainen mielellään näkisi, että veljeys silläkin tavalla toteu-

tuisi maailmassa, ettei kenenkään tarvitseisi hävetä ryysyjään eikä kenenkään, jos hän on hienosieluinen ihminen, tarvitseisi hävetä hienoa pukuaan, vaan että yksilöiden ulkonaisessa elämässä olisi vähemmän eroavaisuutta.

Deevassamme on monenlaisia luonteen syvyyksiä, monia piirteitä, joita vielä voisimme kuvata, ja jos kielemme taitaisi puhua enkelin kielellä, niin kyllä löytäisimme sanoja ja kuvauksia. Mutta näilläkin heikoilla ja vaillinaisilla viittauksilla olen tahtonut paljastaa vähän siitä, mitä hengessäni olen nähnyt Suomen Deevasta.

2.

Ja nyt tulee etemme toinen kysymys: mitä meidän on tehtävä? Deevamme tahto ja meidän tehtävämme käy käsi kädessä. Kun olemme hänen luonnettaan ajatelleet, olemme ymmärtäneet, mihin suuntaan hänen pyrkimyksensä käy. Deevamme tahtoi päästä sellaiseen yhteyteen kansansa

kanssa, että Suomi tuntisi oman henkensä ja että Deeva voisi vaikuttaa välittömästi Suomen kansan niin sanoakseni personaliseen tajuntaan. Deevamme tahtoi heittää kansan ja tahtoi nähdä sen täyttävän kulttuuritehtävänsä ja tuovan ilmi, mitä sen sisässä piilee, ruveten elämään fyysisessä maailmassa sisäisten lakien mukaan ja täten näyttäen muulle maailmalle, minkälainen on Suomen Deeva, mitä hyvää se voi tehdä, millä tavalla se voi viedä ihmiskuntaa eteenpäin.

Jos tätä vähänkin ajattelemme ja koetamme vielä lyhyesti määritellä, minkälainen on Suomen kansan Deeva ja hänen elämäntehtävänsä, niin voisimme sanoa, että se on yhdellä sanalla lausuttuna *teosofinen*. Kansallishaltiamme tehtävä on ihan nykyaikaista laatua. Se tehtävä raivaa tietä lähinnä tulevan ajan kulttuurille. Deevamme on aivan kuin Teosofisen Seuran jäsen, jonka tehtävä on työskennellä teosofian puolesta maailmassa, sillä kaikki ne piirteet, jotka olemme luetelleet Dee-

vamme olemuksesta, ovat kuten meidän tekisi mieli sanoa, teosofisia. Ne ovat teosofisia aivan sillä tavalla kuin nykyään ymmärrämme jumalallista viisautta. Deevamme tehtävä on nykyään teosofinen, ja jos se sitä tehtäväänsä tahtoo täyttää, jos se tahtoo joutua oikeaan suhteeseen kansaansa, täytyy sen saada kansakin teosofiseksi.

Ja ihmeellistä kyllä, jos katsomme kansamme syviin riveihin, huomaamme Suomen kansan sillä tavalla poikkeavan muista maailman sivistyskansoista, että se tällä hetkellä ensimmäisenä on ottanut vastaan teosofisen sanoman. Täällä Suomen kansassa yläluokat vähemmän innostuvat teosofisiin tutkimuksiin, jotavastoin kansan syvät rivit valmistuvat ottamaan vastaan teosofista maailmankatsomusta. Teosofia leviää kansaan vuosi vuodelta. Sen on jokainen huomannut, joka on liikkunut kansassa. Kansamme itsessään ajattelee teosofiseen suuntaan. Jos se vain voittaa muutamia ennakkoluuloja, kristillisiä ja

materialistisia, jotka nimenomaan ovat sitä pelottaneet teosofiaa vastaan, niin se heti ymmärtää teosofisen hengen, ymmärtää, mikä on pohjaltaan teosofinen maailmankatsomus, sillä silloin kansamme yksilöissä herää Deevan kuiske heidän sydämissään.

Sentähden me kansana olemme kummallisessa suhteessa nykyajan toisiin kansoihin. Me voimme omaksua aito teosofisen maailmankatsomuksen. Kansamme voi uppoutua teosofiaan, ja kansamme ihan ensimmäinen ulkonainen tehtävä on omaksua teosofinen maailmankatsomus. Jos kansamme omaksuu tämän, jos se tulee teosofiseksi sisäisestä hengestänsä, silloin se kykenee täyttämään kulttuuritehtävänsä. Silloin se kypsyy omaan tehtävänsä.

Ajatelkaamme nyt vertaukseksi yksilöä, joka tulee teosofiksi. Hän on etsinyt totuutta ja vihdoinkin hän löytää totuuden. Hänelle valkenee teosofinen maailmankatsomus, hänelle selviää, mikä on elämä ja mikä tehtävä hänellä on maailmassa. Hän käsittää, että hänen sisässään elää juma-

lallinen siemen ja että hänen pitää elää tässä maailmassa niin, että jumalallinen siemen hänessä itää ja kasvaa. Hän ymmärtää, että hänen olisi valittava itselleen teosofinen elämäntehtävä, mutta hän näkee, että hänellä on karmallisia siteitä, jotka estävät häntä elämästä niin puhtaasti ja inhimillisesti kuin hän tahtoisi. Hänellä on luonteessaan monenlaisia puutteita ja hänellä on ulkonaisia siteitä ja karmallisia velvollisuuksia, jotka ovat johtuneet entisistä syistä ja estävät häntä elämästä sillä tavalla kuin hän tahtoisi ja tekemästä sitä työtä kuin hän tahtoisi. Nyt hän tietysti ei lyö päätänsä seinään eikä ajattele: »tässä minulla on lapset, tässä emäntä, tässä työpaikka, mutta minä tahtoisin elää teosofisesti. Minun tehtäväni on kulkea ympäri saarnaamassa teosofiaa, minä olen vapaa ihminen ja jätän vaimoni, lapseni, työpaikkani, en välitä mistään, menen ulos saarnaamaan.» Hän tietysti ymmärtää, että asiat on otettava maltillisesti. Hän ymmärtää, että hänellä on vanha karma, joka

häntä sitoo, mutta että kysymys ei olekaan siitä, että pitäisi murskata tuo vanha karma, vaan että pitää olla tekemättä uutta. Hän sentähden ei ota päällensä uusia sitoumuksia, jotka estäisivät häntä elämästä todella teosofista elämää ja tekemästä puhtaasti teosofista ja kansaa hyödyttävää työtä. Vieläpä hän tietää, ettei hänellä ole kykyäkään ulkonaisesti suurempaan elämään, sillä kyvyt eivät tule samassa hetkessä kuin tahto. Hän elää karmalliset velvollisuutensa loppuun, täyttää ne viimeiseen asti, niinkuin Jeesus neuvoo evankeliumissa: »teidän pitää maksaa veikanne viimeiseen ropoon, muuten teidät heitetään torniin», heitetään taas ruumiilliseen elämään. Mutta tämän ohella hän suunnittelee vastaista elämäänsä: niin ja niin minun tulisi elää. Hän tekee niinkuin raamatussa neuvotaan, kun puhutaan uskosta heprealaiskirjeessä: »Usko on vahva luottamus toivottuihin asioihin ja kun emme näkymättömistä epäile.» Usko on sitä, että hengessämme valmistamme tulevia, esim. omaa parempaa

elämää, tahdomme ja ajattelemme sitä sielussamme, tietäen, että silloin se varmasti tulee toteutumaan. Me emme osaa vielä elää niinkuin Mestarit, mutta mietiskelyssä ajattelemme Mestarin täydellisyyttä ja täydellistä ihmistä, koska tiedämme, että sitä ajatellessamme ja siihen uskoessamme se vähitellen meissä toteutuu.

Ja kun ulkonaisen elämämme suhteen tavoittelemme jotakin muutosta, kun säännöllisesti tahdomme ja ajattelemme sitä, niin se toteutuu, meidän tarvitsematta käyttää mitään väkivaltaa tai äkkinäisiä rikkoumuksia. Ajatteleva teosofi ei äkkiä muuta elämänsä vaan valmistaa itseänsä sisäisesti uutta elämää varten. Hän antaa kyvyn itsessään kasvaa ajattelemalla ja miettimällä, hän antaa ulkonaisten olojen valmistaa itseään, jotta vasta hänen ollessaan valmis kahleet kirpoisivat pois ja hän todella osaisi käyttää hyväkseen uutta tilaisuutta.

Hän tekee todellista työtä, ei silmittömästi juokse ulos ensimmäisen tunnepuus-

kan vallassa, tietäen, että vaikka kestäisi tuhat vuotta, työn tulokset varmasti saavutetaan.

Sillä tavalla menettelee ajatteleva teosofi, sillä tavalla myös viisas kansa — viisas kansa, joka näkee ja ymmärtää, että se ei nyt tällä hetkellä ollenkaan elä sellaista elämää, jota se ihanteena pitää. Kansa ajattelee ihannettaan, pitää sitä silmänsä edessä ja valmistaa itseään sisäisesti ihannetta elämään, tietäen, että kun se sisäisesti valmistuu, ulkonaiset olotkin muuttuvat. Viisas kansa ensinnä katsoo, että sen sisässä vallitsee rauha ja sopusointu. Se ensinnä heittää pois turhat puolueriidat, ne sopivat kansalle, joka ei huolehdi mistään todellisesta. Jos olemme viisas kansa, ymmärrämme, että meillä on vakava asema elämässä. Meillä on todella yhteinen tehtävä, ja sensijaan että keskenämme riitelisimme kaikenlaisista pikku asioista me suuntaamme katseemme eteenpäin ja työskentelemme tulevaisuuden puolesta. Silloin veljeyshenki tunkeutuu meihin ja me unoh-

damme keskinäiset eroavaisuudet. Katkevuus, itsekkäisyys, arvostelunhalu poistuu, kun katseemme yhteisesti suuntautuu ihan-teeseen.

Me voimme nähdä kansojen elämässä tällaista yksimielisyyttä silloin kun ulkopuolelta uhkaa suuri vaara. Silloin kansa unohtaa sisälliset kiistansa ja kääntää silmänsä uhkaavaan vaaraan. Mutta voi! eikö ole kansaa, joka voisi olla viisas, vaikkei mikään vaara uhkaisi ulkopuolelta? Eikö ole niin ylpeitä kansaa, joka ei enää vain kulkisi elämän nenästävedettävänä, elämän peloteltavana? Eikö ole sellaista kansaa, joka nousisi itsetietoisuuteen, viisauteen, tyyneyteen ihannetta katselemaan ilman ulkonaisia sysäyksiä?

Meidän kansallamme olisi siihen mahdollisuutta ja meidän kansamme pitää herätä, pitää nähdä, että sillä on henkinen kulttuuritehtävä, pitää kääntää mielensä pois kaikenlaisesta turhasta. Erilaiset puolueet, jotka edustavat ristiriitaisia haluja ja himoja, ymmärtäkööt, että heidän

on luovuttava omista itsekkäistä pyyteistään. Yläluokan täytyy luopua sellaisesta maailmankatsomuksesta, joka kuiskaa sille, että »meillä täytyy olla kaikenlaisia oikeuksia, meidän täytyy hallita muita ihmisiä.» Näistä pyyteistään heidän täytyy luopua. Heidän ei tarvitse luopua omaisuudestaan, asunnoistaan, ei äkkiä viroistaan eikä toimistaan vaan siitä sisäisestä itsekkäisyydestä, joka sanoo: »Minun täytyy olla hallitseva, rikas, komea.» Yksilöiden tulee enemmän tuntea itsensä ihmisiksi. On tosin karmaa, mutta joka tapauksessa tilapäistä, että olen esim. yläluokkalainen, sivistynyt, rikas, kaunis j. n. e. Yhtä hyvin voisin olla köyhä, ryysyläinen, ruma ja mitä tahansa. Samaten alaluokan ei pidä ajatella: »nuo yläluokkalaiset ovat meiltä kaiken riistäneet. Nyt me tahdomme nousta valtaan, ja kyllä me sitten kuritamme. Tahdomme näyttää, kuka se on, joka todella tekee työtä ja todella elättää ihmiskuntaa.» Ei pitäisi n. k. alaluokan päästää mieleensä tällaisia tunteita, sillä tilapäistä on, että

muutammat ihmiset ovat alaluokassa. Huomenna voivat he syntyä yläluokkaan. Kaikki on karmaa. Heidän pitäisi luopua epäveljellisestä katsantokannastaan ja ymmärtää, että kaikki ovat ihmisiä. Ei kellekään ole oikeutta vaatia muilta, mutta jokaisella on velvollisuus vaatia itseltään parannusta. Jokainen on saanut hoidettavakseen ihmeellisen paratiisin. Tämä on hänen oma ruumiinsa ja hänen oma persoonallisuutensa. Siinä puutarhassa hän on herra ja isäntä. Mutta usein ihminen vaatii itselleen oikeutta toisten puutarhoihin. Usein ihminen huomaamattaan on varas. Kaikista tällaisista peruserhdyksistä pitäisi meidän ihmisten luopua, ja luokkien tulisi ymmärtää, ettei oikeastaan ole olemassa oikeuksia vaan ainoastaan velvollisuuksia. Velvollisuuksia on, ei oikeuksia. Tämä seuraa itsestään teosofisesta maailmankatsomuksesta. Tämän kansamme ymmärtää, kun saamme teosofisen maailmankatsomuksen tunkemaan läpi kaikkien kerrosten.

Ja jos tahtoisimme vähänkään profetoida, voisimme sanoa: kansamme on tällä hetkellä sielullisesti ja henkisesti siinä tilassa, että se odottaa pelastajaansa. Se odottaa teosofista maailmankatsomusta, joka päästäisi sen alemmasta itsestään. Jo alkavat ihmiset ymmärtää, että Suomen kansalla on kulttuuritehtävä edessään, ja että se on henkistä laatua, kauniimpaa laatua kuin aineellinen kulttuuri, mutta vaikeampaa ja korkeampaa. Meidän kansamme vain odottaa sitä maailmankatsomusta, joka pelastaisi sen ristiriitaisten intohimojen pimeydestä, voittaisi sen ymmärryksen ja loisi valoa sen järkeen, niin että se voisi uskoa tuohon korkeampaan elämäntehtävään, minkä se sisimmässä itsessään aavistaa...

(Esitelmä, pidetty Tuonenkylän kesäkurseissa heinäkuun 5 p:nä 1913.)

III.

SUOMEN TULEVAISUUS.

. . . Mitä erityisesti Suomen kansaan tulee, riippuu senkin vastainen kohtalo juuri siitä, millä tavalla se ratkaisee kulttuurikysymyksen. Kohtalon käsi on nyt johtanut kansamme semmoisen taipaleen alkuun, jota sen on kulkeminen omin päin. Sillä on nyt suuremmat mahdollisuudet kehittymään ja sivistymään kuin mitä sillä historian tuntemina aikoina on ollut. Millä lailla on Suomen kansa käyttävä tätä tilaisuutta hyväkseen? Onko se vain kulkeva muiden neuvojen mukaan, vai onko se itseensä uskaltava? Oireet toistaiseksi näyttävät, ettei se peräti ole kadottanut aito pakanallista itseluottamuksen hyvettä.

Voisimmeko nyt teosofisella kannalta sanoa jotakin Suomen kansan tulevaisuudesta? Katsokaamme.

Suomalainen kansallinen kulttuuri on toteutettavissa siinä määrin, kuin Suomen kansan yksilöllinen, omintakeinen henki pääsee läpitunkemaan koko sen persoonallisen elämän näkyväisessä maailmassa. Tämä on selvä, mutta onko meillä aavistusta siitä, minkälainen Suomen kansan omintakeinen, yksilöllinen henki on?

Epäilemättä, vastaamme tähän. Sen asian selvittämiseksi on jo tehty työtä pitkin viime vuosisataa. On tutkittu kansan historiaa, on keräilty kansan runoja ja lauluja; Kalevala on tehnyt meille tutuiksi kansan muinaisen sivistyksen sankarit, ja nykyiset kansankirjailijat ovat kuvailleet, mitä tunteita tänä päivänä liikkuu kansan povessa. Eikö tämä kaikki ole kuvastanut meille Suomen kansan henkeä? Emmekö tämän nojalla osaa aavistaa, mistä kansan sydän on täynnä? Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.

Suomen kansa on rauhallisen työskentelyn ja mietiskelyn kansa. Sen tajuinen

sieluelämä on tunteiden ja korkeamman, filosofisen ja uskonnollisen, järjen tasolla. Sen sydän on heltyvä, sen ymmärrys janno viisautta. Ei se kunnioita ulkonaisia etuja niin paljon kuin sisäisiä hengen ominaisuuksia. Sen sankareita ovat tietäjät ja laulajat, sen suurmiehiä sanallaan luojat.

Suomen kansa on maata viljelevä ja luonnon helmassa elävä kansa. Ei se rakasta suurkaupunkien ylen ahkeralta näyttävää, umpimähkäistä ahertamista, vaan sen toiminta on oleva tyystin harmittua, vapaasti valittua ja järkevää. Ei se ymmärrä ylellistä ulkonaista komeutta, vaan sen yhteiskunnallinen ihanne on hiljainen perhe-elämä: vieraanvaraiset kodit, ystävällinen seurustelu, lukuisat kokoukset, joissa pohditaan yhteisiä kysymyksiä, suuret laulu- ja kansanjuhlat, joissa vakavuus ja leikillisuus käyvät käsi kädessä.

Suomen kansan kansallinen sivistys on oleva henkistä kulttuuria. Ei tämä kansa

kaipaa rikkautta eikä maallista valtaa, vaan sen kaiho on tietoon ja taitoon ja viisauden kunniaan. Ei se rakasta tiedettä kalliina korutavarana, vaan syntyjen syvien tutkijana. Ei se tahdo yliopistoillaan ylpeillä maailman silmissä, vaan se tahtoo niistä oppia. Ei se kirkoillaan tahdo komeilla jumalan edessä, vaan se tahtoo, että niistä leviäisi väärentämättömän totuuden puhdas valo. Ei se papi- toa tahdo palvella ulkonaisena järjestönä, vaan se korottaa viisaansa ja tietäjänsä papeiksi. Suomen kovaa kokenut kansa on todellisuuksien kansa. Se tahtoo rakentaa majansa kalliolle, ei vierivälle sannalle.

Jo kangastaa mieleemme, minkälainen on oleva Väinön kansan tulevaisuus: valtio, jota viisaus johtaa, yhteiskunta, joka tasa-arvoiselle oikeudelle perustuu, perhe-elämä, jossa rakkaus vallitsee. Jumalalta se rukoilee takaisin vanhat tietäjänsä. Taas astuvat Väinämöinen, Ilmarinen ja muut sen keskuuteen oloja jär-

jestämään. Eivät he enää pelkää entistä voittajaansa. Se Kristus, jonka edeltä he pakenivat, oli valepukuinen sortaja. Nyt he ovat oppineet häntä tuntemaan oikeassa muodossaan, nyt he tervehtivät häntä veljenään ja ryhtyvät kaikki yhdessä uutta Suomea rakentamaan.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin ei Suomessa sortoa ole, jolloin ei köyhyyttä ole eikä rikkautta! Maa on kaikkien omana ja ahkerat kädet sitä viljelevät. Loistossa ja komeudessa ei elä kukaan, mutta kukaan ei liioin puutteessa ja siivottomuudessa. Valoa ja ilmaa on kaikissa kodeissa, puhtaus ja kauneus on ulkonaisen elämän tunnussana. Suurissa laulujuhliissaan esiintyy kansa vaihtelevan värisissä kansallispuvuissaan, jokapäiväisissä askareissaan yksinkertaisissa, mutta iloisissa pukimissaan. Tyytyväisyys ja reippaus loistaa nuorten kasvoista, vanhojen rypyistä hymyilee viisaus. Säännöllinen työ, kohtuullinen ja maukas ravinto, terveydelliset olosuhteet ovat murtaneet

tautien vallan. Kuolemakin odottaa epäroiden ja lähenee vasta vanhusta hiljaisin askelin.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomessa ei valhetta ole, ei rakkauden puutetta eikä vihaa! Kirkot ovat edelleenkin kirkkoja, mutta jumalanpalvelus ei ole enää sortaja-jumalan lepyttämistä. Nyt niissä kaikuu ylistyslauluja elämän antajalle, ilon ja kauneuden luojalle, ja niiden saarnastuoleista kuuluu kauas peittämättömän totuuden sana. Ikuista helvettiä ei ole, tarpeettoman murheen ja surun syytä ei ole, nyt uskotaan hyvän valtaherruuteen. Lahkolaiskiistat ja puolueriidat ovat hävinneet muinaismuistojen joukkoon, nyt kilpaillaan vain tosi tiedossa ja taidossa. Uskonnollisuus ei ole ulkokultaisuutta eikä pyhyys tyhjää puhetta, sillä kaikki pyrkivät hyveissä kehittymään. Rehellisyys, vilpittömyys, rakkaus, suvaitsevaisuus, lempeys, uljas nöyryys ja ahkeruus, kas siinä hyveitä, joiden alttarille

jokaista kansalaista opetetaan uhraamaan ajatuksiaan joka päivä.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomi on nouseva henkiseen suuruuteensa! Päivä, jolloin Suomi pudistaa päältään kaikki näkymättömät kahleet, vieraat ja omansa! Päivä, jolloin se kohoaa ajan aalloista kirkkaana ja luomiskykyisenä kuin muinoinen Ilmatar! Mutta koska se päivä koittaa?

Kuulkaamme, mitä viisaus sanoo: kansa on kuin yksilö. Sivistyneet edustavat ymmärrystä, eri puolueet, eri ryhmät, eri luokat edustavat eri himoja ja haluja ja taipumuksia. Syvät rivit ovat sydämenä, ja sydämen takaa kuiskaa näkymätön henki.

Kansa kehittyy kuin yksilö. Ymmärryksen täytyy etsiä, himojen täytyy luopua, sydämen täytyy tahtoa ja tuntea; ja koko ihminen on oleva kuuliainen hengen äänelle. Niin kansassakin sivistyneiden täytyy etsiä suurten elämänskysymysten ratkaisua, koko kansan yhteistä onnea,

puolueiden ja luokkien ja seurojen on luovuttava etuoikeuksistaan ja rikkauksistaan ja omista tarkotusperistään, syvien rivien täytyy palavin sydämin tahtoa parannusta ja pelastusta, ja koko kansan on kuultava niiden ääntä, jotka osaavat sille tulkita, mitä sen hengessä piilee.

Kas semmoinen on kansallisen kulttuurin ohjelma. Taivaisia se tavoittelee, mahdoton se on toteuttaa! Se on haaveilijan ohjelma.

Olkoon, mutta se on myös viisauden. Kehityksen tie on kapea, niin yksilön kuin kansan. On vain olemassa yksi keino nousta henkiseen suuruuteen ja luoda kuolematonta sivistystä!

(Omatunto 1906.)

IV.

EI PAHAA PAHALLA.

Onko murha ja väkivalta ja verinen veljessota ainoa keino, millä vanhuuttaan lahonnut yhteiskuntamuoto on puhdistettavissa ja uudistettavissa? Onko paha ainoastaan voitettavissa pahalla? Eikö ole olemassa mitään muuta keinoa? Ovathan kaikki viisaat jumalanmiehet julistaneet järkähtämättömänä totuutena, että ainoastaan hyvä voittaa pahan, että ainoastaan rakkaus voittaa vihan, että ainoastaan ylevämielinen rauhallisuus voittaa väkivallan. Ja tuntuuhan itsestään selvältä, ettei tarkoitus pyhitä keinoja! Jos kerran päämaali on rauha, rakkaus, sopusointu ja onni, kuinka se olisi saavutettavissa veristen taistelujen, vihan, veljesriitojen, kyynelten ja huokausten kautta?

Tämä on ihmiskunnan iänikuinen läksy. Jokaisen yksilön povessa piilee onnen kai-puu, koko ihmiskunnan sydäntä elähyttää toivo kerran päästä luvattuun maahan, ker-ran saavuttaa onni, jota ainoastaan lau-peuden kyynelet kostuttavat. Mutta kui-tenkaan ei yksilö eikä ihmiskunta luovu etsimästä sitä onnea väkivallalla, taistelulla ja kamppailulla. Päämaali on useilla sel-vänä, mutta keinoja tuskin kukaan oival-taa. Kuuroille korville ovat viisaat huuta-neet. Yhäti vain ihmiset kuuntelevat hi-mojensa myrskyisiä ääniä. »Tapa, tapa!» kaikuu oikeutettuna käskynä joka taholta, ja ne, jotka koettavat puhua järjen kieltä, sydämen kieltä, omantunnon kieltä, ne ovat toisten mielestä haaveilijoita.

Näin ollen on selvä, että toistaiseksi val-lankumoukset ovat historiallisia välttämät-tömyyksiä. Sorto yhdeltä puolen herättää katkeruutta ja vihaa toisaalla. Kuinka se katkeruus ja viha voisi lauhtua muuten kuin vereen ja koston? Vaarallista on leikkiä inhimillisten intohimojen kanssa.

Se on jousen jännittämistä omaa itseään kohti.

Yhtäkaikki on juuri haaveilijoiden pieni etuvartiosto ihmiskunnan varsinaisena toivona. Sillä joskin heidän äänensä vielä on heikko, joskin heidän vaikutusvoimansa on mitätön, on se kuitenkin päivä päivältä kasvava ja varttuva ja lopulta heidän ohjelmansa tunkee läpi kaikkien mielten, sillä päivä kerran nousee, jolloin ihmiskunta ei enää luota »vanhoihin, taattuihin keinoihin». Sitä päivää odottaessa on ylen tärkeä, että haaveilijoiden »pikkuinen lauma» pysyy uskollisena loppuun asti.

Mikä sitten on heidän ohjelmansa? Mikä on se hyvä ja rauhallinen keino, jolla he tahtovat voittaa maailman vääryydet?

Kuulkaamme, mitä H. P. Blavatsky sanoo:

»Jos koettaisimme ajaa läpi valtiollisia muutoksia, ennenkuin olemme voineet uudistaa ihmisluontoa, on tämä aivan kuin jos kaataisimme uutta viiniä vanhoihin leileihin. Täytyy opettaa ihmisiä sisimmässä

sydämessään tuntemaan ja tunnustamaan oikeita, totisia velvollisuuksiaan toisiaan kohtaan, sitten itsestään häviävät vanhat vallan väärinkäytöt ja kansallispolitiikan väärät lait, jotka perustuvat yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen itsekkyyteen. Vähäjärkinen on puutarhuri, joka leikkaamalla koettaa poistaa myrkyllisiä kasveja kukkavavastaan, sen sijaan että kiskoisi ne juurineen pois. Mahdoton on saada aikaan pysyväinen valtiollinen uudistus, kun samat itsekkäät ihmiset edelleenkin johtavat asioita.» (The key to Theosophy, siv. 156.)

Ihmisten täytyy muuttua, ihmisten täytyy valistua! Kas siinä haaveilijoiden, mutta myös kaikkien viisasten neuvo. »Mutta eihän ihmiset voi enkeleiksi muuttua», väitetään tähän. »Jos jäätte odottamaan yhteiskunnan uudestasytymistä siksi kunnes ihmiset ovat tulleet täydellisiksi, saatte odottaa maailman loppuun saakka, eikä sittenkään se päivä ole koittava!»

Hyvin mahdollista, vastaavat haaveilijat, mutta kysymys ei olekkaan täydellisistä ih-

misistä ja enkeleistä. Mitä täydelliset ihmiset ja enkelit välittäisivät yhteiskuntamuodoista, mikäli koskee heitä itseään! Kyliä enkelit aina ja joka paikassa tulevat toimeen. Kysymys onkin tavallisista ihmisistä. Kysymys on siitä, että ihmiset ylipäänsä tarvitsisivat parempia, luonnollisempia, terveellisempiä, oikeudellisempia, vapaampia, rehellisempiä olosuhteita voidakseen kehittyä ja olla onnellisia. Ja näitä oloja saavuttaakseen heidän täytyy muuttua, valistua, herätä.

Mutta millä tavalla? Ainoastaan siten, että ymmärtävät ja koko sielullaan käsittävät, että paha ei voiteta pahalla, että väkivaltaa ei poisteta väkivallalla. Kaikissa ihmisissä on herätettävä halu parempiin, kaikkia ihmisiä, niin »ylhäisiä» kuin »alhaisia», on saatettava ikävöimään onnea ja tyytyväisyyttä ja vapautta — kaikille.

Se suuri ja mahtava keino, joka yksin vie toivottuun päämaaliin, on ihmisten sisäinen mielikuvituselämä. Koko luonto, koko yhteiskunta on ajatuksen eli mieli-

kuvituksen tuotetta; jos muutoksia tahdotaan aikaansaada, on tämä mahdollista ainoastaan mielikuvituksen avulla. Mielikuvitus — lennokka, itsetietoinen ajatus — on luonnon suurin voima.

Mielikuvitus on pitkiä aikoja kulkenut määrättyä latuaan; nyt se monissa ihmisissä on alkanut uurtaa itselleen uusia uria. Mutta ennenkuin se kasvaa niin suureksi virraksi, että se tempaa kaikkien mielet mukanaan, ei se aikaansaa pysyvää muutosta.

Mielikuvituksen tie on tosi toiminnan tie, ja kuitenkin se vielä monen mielestä on hidas: sillä aikaa kun toiset »ajattelevat», kärsivät toiset vainoa ja vääryyttä. Olkoon, mutta eikö väkivaltaiset keinot luo kärsimyksiä? Ja ennen kaikkea: väkivalta ei vie päämaaliin, mutta ajattelu ja mielikuvitus on voitostaan varma. Eikä suinkaan tämä tie ole työtöntä? Mitä muuta se on kuin työtä? Työtä aamusta iltaan, hiljaista työtä, herätystyötä! Se työhän on sosialistisen liikkeen alkuperäinen, varsinainen ohjelma.

Ja näkymättömän maailman kannalta katsoen mielikuvituksen tie — kaukana siitä, että olisi hidas — onkin kaikista nopein tie. Miksi? Sentähden, että se kansa, joka uskaltaa kulkea hyvän tietä, vetää luoksensa suuria sieluja. Ja kuta enemmän suuria sieluja kansan keskuuteen syntyy, sitä valoisammaksi ja itse-tietoisemmaksi ja nopeammaksi käy sen kansan tie »luvattuun maahan».

Onnellinen siis se kansa, joka valitsee »mielikuvituksen» rauhallisen tien; jos sen kansan keskuudessa tapahtuu vallankumouksia, ovat nekin rauhallista laatua.

Onnellinen se kansa, joka uskaltaa luottaa henkisiin voimiinsa, joka ei tartu miekkaan, ettei se miekkaan hukkuisi, vaan joka laulun ja sanan taikavoimalla karkottaa sorron ja vääryyden pimeät peikot. Onnellinen se kansa, sillä se on kuolleista nouseva ja kirkastuva ja kulkeva tulen kautta vahingoittumatta.

Oi, onko historia näkevä sitä näytelmää?

(Omatunto 1906.)

V.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Teosofisissa kysymyskokouksissa olen vuosien vieressä vastannut monenlaisiin kysymyksiin. Tässä seuraa muutamia pikakirjotettuja vastauksia, jotka sisältönsä puolesta ovat yhteydessä edellä olevien esitelmien ja kirjoitusten kanssa.

1.

10. 2. 1909.

Kysymys. Ylisihteeri on sanonut, että v. 1905 alkoi Suomelle tilaisuus, josta riippuu kansamme tulevaisuus ja olemassaolo, mutta ettei kansamme vielä ole osottanut vastaavansa odotuksia? Mitä ominaisuuksia pitäisi kansan sitten osottaa ansaitakseen elämän?

Vastaus. Sen pitää osottaa olevansa itsenäinen, omaavansa omia ihanteita ja aikovansa ruveta toteuttamaan niitä. Jos me vain kuljemme Europan jälessä, niin olemme kansana kuin tottelevainen lapsi ja kuolemme aikamme elettyämme. Jos me sitävastoin tahdomme jotakin saavuttaa, jotakin tehdä ja jotakin olla, pitää meidän turvautua vanhoihin kalevalaisiin voimiin, pyrkiä yhteyteen sen sankarihengen ja niiden sankarien kanssa, jotka ennen ovat olleet, ja saada Väinämöinen tulemaan takaisin, niinkuin hän itse ennusti. Kalevalan sankareita elää nytkin, mutta ne pysyvät salassa.

Nyhdän Europassa kansojen elämä on ajattelematonta. Eletään ja puuhataan aineellista menestystä ja hyvinvointia, mutta kaikki menee nuottien mukaan, ei tiedetä oikein, minkätähden ollaan ole-massa ja mitä kaikki on. Joku kansa on itsetietoisempi kuin muut. Se sanoo: minä tahdon levittää valtaani. Niinpä esim. Englanti on nousemassa. Se sanoo itsel-

leen: »minä tahdon tulla maailman herraksi ja tahdon siten viedä ihmiskuntaa eteenpäin». Onpa se jotakin, kun koko kansaa elähyttää suuri halu vallottamaan ja hallitsemaan muita kansoja. Kansa on silloin mahtavan aatteen kohottama.

Muistan, kuinka ollessani kymmenen vuotta sitten Englannissa satuin rautatievaunussa matkustamaan parin kolmen minulle tuntemattoman englantilaisen kanssa. He olivat hiukan ryypänneet ja puhuivat koko matkan keskenään Englannin mahtavuudesta, kehuen ja kerskaillen, kuinka suurenmoista on olla englantilainen. Lopulta kääntyivät minun puoleeni, kysyen, mistä olen, ja minä kerroin olevani suomalainen. Heti he ilmaisivat jaloa ystävällisyyttä ja iloa ja selittivät: »me olemme aina pitäneet suomalaisista, kyllä me suojelemme teitä». Nämä olivat ihan jokapäiväisiä englantilaisia ja niistä näkyi, minkälainen ylpeä henki Englannin kansaa elähyttää.

En usko, että meitä suomalaisia voisi

mikään tällainen ajatus innostuttaa. Olisi järjetöntä ajatella, että me jotakin olemme. Me emme voi ajatellakaan maailmaa valloittaa vaan me voimme ainoastaan koettaa keksiä, mikä olisi meidän tehtävämme maailmassa. Silloin heräisi meissä itse-tunto ja me tuntisimme elävämme tarkotusta varten. Se tehtävä olisi niin sanoakseni toisella tasolla. Se tulisi tietysti ilmi fyysillisellä tasolla, mutta ei näkyisi ulkonaisessa vallassa muiden kansojen yli vaan olisi siveellistä ja henkistä laatua. Moni teistä on epäilemättä haaveillut yhtä ja toista kaunista Suomen tulevaisuudesta.

2.

17. 2. 1909.

Kysymys. Ajateltakoon ihanne-yhteiskuntaa, jossa jokaisen taloudellinen asema on turvattu, niin ei suinkaan rikkaudella siellä mitään tehdä? Kapitalistinen ahneus on antanut kiihotinta muutamille ihmisille tulla aineellisesti rikkaiksi, mutta

eikö ihanne-yhteiskunta ole toisella kannalla. Silloin ei kukaan luule rikkaudesta olevan hyötyä, ja kukapa silloin käy rikkautta etsimään ja missä tarkoituksessa?

Vastaus. En tahdo luoda kuvia n. k. ihanneyhteiskunnasta, joka epäilemättä on sangen kaukainen asia. Tyydyn ajattelemaan lähinnä tulevaa sivistystä ja sen ihmisiä, jotka eivät suinkaan ole täydellisiä, vaan jotakuinkin samanlaisia kuin nykyajan ihmiset; he saavat vain erilaisen älyllisen kasvatuksen. Yhteiskunnalliset olot ehkeivät liioin perinpohjin poikkea nykyisestä, mutta kuitenkin yhteiskunnissa vallitsee niin sanoakseni toinen henki. Tuskinpa tulee toteutumaan sellainen yhteiskuntatila, jollaista nykyiset sosialistit pitävät ihanteena, että nim. kaikkien taloudellinen asema olisi turvattu, sekä laiskojen että ahkerien. Olisiko muuten semmoinen yhteiskunta ihanteellinen?

Se yhteiskunta, jonka näen edessäni syntyvän, ei viekään tällaiseen asiaan tilaan, vaan siihen, että kukin ihminen on

enemmän tilaisuudessa saavuttamaan, mitä hän tahtoo, kuin nykyisessä yhteiskunnassa. Nykyään yksilö kärsii ryhmien tähden. Hän kärsii sentähden että kuuluu johonkin luokkaan, sukuun, perheeseen. Nämä olot tulevat poistumaan ja ihmiset tulevat kärsimään, mitä kärsivät, yksilöinä ja yksilöllisten syitten takia. Se yhteiskunta tulee olemaan enemmän individualistinen, mutta sillä tavalla sosialistinen, ettei se jätä ihmistä kamppailemaan yksin ja avuttomana vaan järjestää hänelle mahdollisuuden hankkia mitä hän tahtoo sillä tavalla kuin hän saattaa. Se tulee antamaan yksilöille enemmän tilaisuutta, mutta yksilöistä tulee riippumaan, millaiseksi itsekunkin elämä muodostuu.

Tulee siis olemaan köyhiä ja rikkaita. En sillä tarkota sellaisia rikkaita kuin miljonäärejä. Sellaisia en luule tulevan olemaan, koska sellainen rikkaus ei voi tulla ihmiselle hänen työstään vaan hänen ja muiden yhteistyöstä. Ja nykyaikana sellaisia rikkauksia on hankittu laillisilla tai

laittomilla keinoilla, jotka eivät ole pitäneet silmällä kaikkien parasta. Tulevassa sivistyskaudessa ei voi hankkia itselleen miljoonia eikä suunnattoman väärää ja luonnotonta valtaa toisten ihmisten yli, vaan kyllä tulee olemaan yksityistä varallisuutta, jonka hankkiminen riippuu kunkin yksilön omasta ahkeruudesta ja kyvystä. Luulen, että silloin ne, jotka osaavat panna arvoa henkisille asioille, eivät kerää rikkauksia itselleen. He saattavat tulla vähemmällä toimeen ja heidän pyrkimyksensä käy toiseen suuntaan. Mutta on toisia, jotka panevat arvoa aineellisen elämän tarjoomiin mukavuuksiin. Ja se elämäkatsomus, mikä silloin vallitsee, ei tuomitse vääräksi tällaista varojen kokoomista. Se ei pidä vääränä, että joku tahtoo käydä kauniisti puettuna j. n. e. Elämä on järjestetty vapauden pohjalle, ja yhteiskunta auttaa välillisesti ihmistä tässä hänen rehellisessä ponnistuksessaan. Yksilö ei silloin voi toivoa saavuttavansa mitään petoksilla ja varkaudella, kuten nykyään ta-

pahtuu lain varjon alla, vaan hänen täytyy omilla ponnistuksillaan, työllä ja päättäväsyydellä hankkia itselleen, mitä hän tahtoo.

Mutta ymmärtääkseni silloin ei tapahdu niinkuin nykyään, että muutamat ihmiset syntyvät kaikenlaisia etuoikeuksia nauttimaan ja suuri yleisö saa kärsiä ja tyytyä huonompaan asemaan. Perintöoikeus nähdäkseni poistuu ja kasvatusta annetaan yhteiskunnan kustannuksella. Köyhiä ja rikkaita tulee olemaan, mutta ei suunnattomassa määrässä vaan luonnollisella tavalla.

Meidän ei tarvitse toivoa — se olisi lapsellista — että ihmiskunta vielä näin likeisessä tulevaisuudessa voisi toimeenpanna minkäänlaisia ihanteellisen täydellisiä yhteiskuntia. Ne vaativat miljoonia vuosia syntyäkseen. Mutta jos ihminen on saanut käsiinsä oman itsensä, muodostuu elämä hänelle ihanaksi, kun eivät yhteiskunnalliset olot estä häntä olemasta oma itsensä.

3.

8. 12. 1909.

Kysymys. Mitä on n. s. kansallinen karma?»?

Onko se ymmärrettävä siten, että kansayksilö saa kärsiä kansallisten rikostensa seuraukset samoin kuin ihmisyksilö?

Eräs venäläinen sanoi nähdessään julmuudet ja verenvuodatukset Warsovassa v. 1864;

»Ellemme me (venäläiset) saa vielä kerran rangaistusta tästä, niin minä en enää usko vanhurskaaseen maailmanjärjestykseen?»

Onko näin kerran käyväkin? Vai onko kansallinen karma ainoastaan sitä muodostavien yksilöitten karmain kollektivinen yhteissumma?

Vai onko se jonkinlainen kompromissi näistä? Vai mikä se on?

Vastaus. Kyllä minun käsittääkseni »kansallinen karma» on enemmän kuin ainoastaan summa kaikkien kansan yksi-

löiden eri karmasta. Ajatelkaamme esim. Suomen kansaa. Me olemme joukko yksilöitä, mutta 50 vuotta sitten oli tässä kansassa toisia yksilöitä ja 100 vuoden päästä on jälleen toisia ja kuitenkin me kansana kannamme seuraukset edellisten sukupolvien teosta ja jätämme taas jälkeentulevaisille omaa karmaamme. Samat ihmiset eivät yhtämittaa synny yhteen kansaan. Jos olemme ennen eläneet Suomessa, niin olemme täällä olleet kaukaisia aikoja sitten — ja mahdollisesti emme ole koskaan ennen olleet täällä.

Siis ei ole ainoastaan olemassa meidän yksilöllinen karmamme eikä se kansallinen karma, mikä nykyään ilmenee, ole ainoastaan summa yksilöiden karmasta. Se on jotakin omaa, se on kansan sisäisten voimien karma. Samalla tavalla kuin voimme sanoa, että eläinyksilöillä ei ole omaa karmaa vaan joukkosielulla, samalla tavalla kansallinen karma on kansallisen sielun karma eikä ainoastaan yksilöiden karma.

Tämä aine on pulmallinen, sillä vaikka kansalla on oma karmansa, niin ne yksilöt, jotka syntyvät kansaan, ovat sellaisia, joille sopii juuri sillä hetkellä vallitsevat kansalliset olosuhteet. Ne, jotka esim. Suomessa routavuosina erityisesti joutuivat kärsimään silloisesta asiain tilasta, mikä kuului kansalliseen karmaan, olivat yksilöinä valmistaneet itselleen tällaisen karman. Kaikkea johtamassa on niin viisaita Olentoja, että he voivat nähdä, millä tavalla langat ovat sovitettavat yhteen. Me voimme ainoastaan *uskoa* siihen, että ehdottomasti oikea johto on kaikessa. Voimme olla siitä vakuutettuja, koska näemme omassa elämässämme pienissäkin asioissa karman ja oikeuden ilmenevän.

Luulen, että tulevaisuudessa tulee monta kysymystä tältä hämärältä alalta selvenemään. Tällä hetkellä on esim. epätietoista, kuinka tulee käymään Suomen kansan, sisäisesti katsoen. Se riippuu paljon kansasta itsestään. Suomen kansa voisi tehdä vielä merkillisiä asioita. Täällä on

näet jällellä monenlaisia henkisiä voimia. On viisaita, jotka voisivat auttaa. Mutta he eivät sitä tee, jollemme me anna heille tilaisuutta.

4.

13. 3. 1910.

Kysymys. Tarkottiko Annie Besant Tietäjässä olleessa kirjoituksessaan,¹ että uusi aika jo pian alkaa ja kaikki tapahuu, mitä siinä viitataan?

Vastaus. Se uusi aika, josta nyt puhutaan, on tavallaan jo alkanut ja sen merkkejä voi nähdä päivä päivältä. Ei aikaakaan, ennenkuin se tulee näkyvästi esiintymään maan päällä. Hindulaisten laskujen mukaan alkoi enemmän kuin 5,000 vuotta sitten Kali Juga eli Musta Aikakausi, joka kestää 432,000 vuotta, ja tästä ajasta ovat ensimmäiset 5,000 vuotta vaikeimmat. Niiden jälkeen alkaa valo

¹ »Kirje Presidentiltä», Tietäjä helmik. 1910.

tulla. Vuonna 1898 helmikuussa loppuivat nämä vuodet. Siitä saakka me olemme henkisesti katsoen hieman valoisammassa ajassa.

Eräässä! pääkaupungin lehdessä laskettiin leikkiä siitä, että teosofit uskovat uuden ajan olevan tulossa vuoden 1898 jälkeen. Silloinhan muka juuri alkoivat Bobrikoffin ajat, ja jos senjälkeen oli pikkuisen valoisampaa, niin nyt on taas pimeätä.

Mutta kirjottaja ei huomaa, että hindulaiset laskut ovat yleismaailmallisia eivätkä vain Suomea koskevia. Sitäpaitsi hän katsoo asioita liian materialistiselta kannalta. Ei ole heti kysymys yhteiskunnallisista ja valtiollisista asioista — ne tulevat myöhemmin. Ensiksi syntyy henkisen elämän alalla virkeyttä ja toimeliaisuutta, uusia ajatuksia ja uusia aatteita. Ja mielestäni voi huomata, että juuri tällä vuosisadalla on maailmassa — ja Suomesakin — ollut henkisesti katsoen enemmän vapautta ja rikkaampaa elämää kuin ennen,

vaikka olisi ulkonaisesti silloin tällöin ollut vaikeita aikoja. Ulkonaiset ovat ohimeneviä eikä vaikeus koskaan kauan kestä.

5.

7. 3. 1912.

Kysymys. Olen tavannut n. s. kansanmiehiä, jotka eivät ole päivääkään istuneet koulussa, mutta joiden tiedot ainakin henkisissä asioissa ovat tuntuneet harvinaisen syvällisiltä, jopa niinkin syviltä, että tulee pitäneeksi heitä korkeina olentoina. Lieneekö kansassamme tällä hetkellä ruumistuneena olentoja, jotka kokemuksesta tuntevat elämän ja kuoleman salaisuuksia?

Vastaus. On tietysti tällä hetkellä meidän kansassamme semmoisia henkilöitä. Niitä nyt on aina joka paikassa muutamia, mutta Suomen kansa on vähän syvällisempi ja vähän mystillisempi monia muita kansoja, niin että meillä täällä on olemassa sangen paljon maagillista tietoa. Täällä

on harjotettu ennen paljon magiaa, ja meidän aikanamme elää kansassamme miehiä ja naisia, joilla on tietoa mystillisistä asioista ja joidenka hallussa on yliaistillisia voimia, vaikkei heillä ole ollekaan semmoista järjestelmällistä tietoa ja järjestelmällistä kykyä, että he esim. osaisivat selittää toista tai toista salatieteellistä kysymystä.

6.

7. 3. 1912.

Kysymys. Mahtaneeko Suomen kansa, kärsiessään vuosisataista Venäjän vallan iestä, suorittaa sen kautta jotakin vanhaa karmaa ja miltä ajoilta sellainen mahtaisi olla kotoisin?

Luetaanko Venäjän kansa »tulevaisuuden» vai »menneisyyden» kansojen joukkoon, s. o., onko Venäjän kansansuuruus edessä vai takana päin?

Vastaus. Tämä on erinomaisen intressantti historiallinen ja salaopillinen kysy-

mys. Me voisimme lyhyesti vastata tähän kysymykseen, että Venäjän kansa kuuluu tulevaisuuden kansojen joukkoon, sillä Venäjän kansa ei ole vielä noussut korkeimpaan huippuunsa kansallisessa kehityksessään, vaan sillä on tulevaisuus edessään täällä Euroopassa.

Suomen kansa taas on aivan toisessa asemassa. Suomen kansa on vanhimpia kansoja Euroopassa nykyään. Suomen kansa on elänyt ennen jääkautta. Me olemme eläneet aurinkoisessa maassa etelämmällä Euroopassa. Silloin eli Suomen eli Kalevan kansa enemmän kesäisessä maassa kuin tämä nykyinen ja täällä päin oli Pohjola. Silloin oli kalevalainen kulttuuri korkeimmillaan. On ehkä jonkun verran rohkeata puhua Suomen kansasta ahtaammassa merkityksessä, sillä meidän Suomen kansamme on jälkeläinen tästä vanhasta kulttuurikansasta, joka oli paljon suurempi. Kaikua siitä on meillä Kalevalassa ja kansan muistissa.

Meillä on myös edessämme mahdollisuus

työhön ja toimintaan, mahdollisuus, joka riippuu kansasta itsestään. Suomen kansa oli pitkin keskiaikaa, siitä saakka kun se joutui Ruotsin vallan alle, syrjäytetyssä asemassa. Mutta sitten tuli aivankuin uusi tuulahdus: syntyi tänne sieluja, jotka olivat vastaanottavaisia vaikutuksille Suomen kansan hengestä, ja näiden sielujen ponnistuksista alkoi Suomelle uusi aika. Siitä on toista sataa vuotta. Sitten jouduimme Venäjän kanssa tekemisiin ja Venäjän vallan alle. En voi näihin asioihin syventyä, mutta semmoisen viittauksen voin antaa, että Suomen kansalla on tehtävä Venäjän kansan suhteen. Suomen kansan hengessä on vanhaa kulttuuria ja meidän tulee antaa henkisesti pieni sysäys — olemme tavallaan antaneetkin jo — Venäjän kansalle. Venäjän kansa taas on pitkin matkaa meitä auttanut. Vaikka se näennäisesti on meitä sortanut, on Venäjän kansa kuitenkin ollut välittäjänä meidän ulkonaisessa nousemisessamme. Sillä ajalla kun olimme Ruotsin vallan alla, olimme todella

sorretussa ja syrjäytetyssä asemassa. Vasta sen perästä kun historia liitti meidät Venäjän kansan yhteyteen, olemme aineellisesti nousseet — niinkuin Aleksanteri ensimmäinen sanoi, että Suomen kansa on nostettava kansakuntien joukkoon.

Me elämme sängen kriittisessä ajassa. Meidän kansamme eteen on asetettu mahdollisuus, ja tulevaisuus riippuu siitä, kuinka kansa tilaisuuttaan käyttää. Sisästä päin katsoen kaikki asiat ovat toisia kuin pinnalta katsoen. Täällä me elämme emmekä tiedä mitään sisäisestä maailmasta, joka on kaiken takana, emme tiedä, mitä siellä tehdään ja mitä siellä valmistetaan ja kuinka siellä tuumitaan ja työskennellään. Ja sielläpäin voidaan päättää, että annetaan nyt muutamia koetusvuosia ja jos ei siinä ajassa mene, niin pidennetään vähän armon aikaa. Itse asiassa emme osanneet tässä joitakuuta vuosia sitten täyttää, mitä meiltä odotettiin, niin että meni vähän hullusti. Mutta vielä on vähäsen armonaikaa. Paljon riippuu siitä, mitenkä

sisäinen henkinen elämä täällä nyt kirkastuu muutamien aikojen kuluessa.

7.

30. 2. 1912.

Kysymys. Eläneekö kansamme keskuudessa tätä nykyä olentoja, joilla olisi syvällistä tietoa salatuista asioista? Vai elävätkö kansamme vanhat tietäjät näkymättömillä tasoilla? Luulen kuitenkin, että heitä on olemassa!

Vastaus. On kyllä täällä meidän kansamme keskellä fyysillisestikin semmoisia olentoja, jotka paljon tietävät. Kuitenkaan ei pidä ajatella, että meillä olisi korkealle kehittyneitä mestareita. Silloin kun meidän kansamme eli kalevalaisena kansana, jolloin sillä oli oma kulttuurinsa ei se synnyttänyt keskuudestaan henkisesti kaikista korkeimpia vihittyjä. Jos esim. puhumme Intian kansasta, näemme, että sen keskuuteen syntyi rishejä ja buddhoja, toisin sanoen erittäin kehittyneitä olentoja. Suo-

men kansan keskuudessa ei ole ollut niin korkeita vihittyjä. Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen, joista puhutaan Kalevalassa, ovat tietysti symboleja. Mutta heitä on kyllä täällä fyysillisessä maailmassa ollut edustamassa olentoja, jotka ovat olleet pitkälle kehittyneitä ja joilla on ollut syvällistä tietoa. Nämä vanhat adeptit ovat tietysti myöhemmissä ruumistuksissaan käyneet muualla kokemassa, mutta ovat yhä pitäneet sydämensä päällä tätä meidän Suomen kansamme ja suomalaista kulttuuria. He eivät ole katkaisseet yhteyttään Suomen kansallisdeevan kanssa, vaan ovat sen yhteyden säilyttäneet tähän päivään saakka sitä varten, että he ovat tietäneet, että Suomen kansa ei ole lopettanut vielä historiaansa. Suomen kansa on säilyttänyt itsensä läpi aikojen ja käy kohti toivorikasta tulevaisuutta. Ja sen Suomen kansan säilymisen merkinä eli symbolina salaisessa maailmassa on, että vissit olennot meidän kansassamme ovat säilyttäneet yhteytensä kansallisen deevan, meidän nä-

kymättömän johtajamme ja enkelimme kanssa, odottaen sitä aikaa, jolloin tämä kansa taas saa astua kulttuurin näyttämölle ja aloittaa uutta kulttuurityötä.

8.

29. 5. 1913.

Kysymys. Eikö Suomen kansa, joka on syntynyt itä-Aasian aroilla, ole — runoissaan tai muualla — säilyttänyt mitään muistoa esihistoriansa atlantilaisista ajoista? Miten kansa voi niin alkuperänsä unhottaa ?

Vastaus. Mielestäni Suomen kansa ei ole unohtanut todellista alkuperäänsä, sillä onhan meillä Kalevala, joka on muisto vanhoista mysterioista. Jos kansalla on salatieteellishistoriallinen merkitys ja tehtävä, täytyy sillä olla mysteerit. Ei mikään kansa voi elää historiallissalatieteellistä tehtävää varten, jos se hävittää alkuperäisen yhteytensä salaisen maailman kanssa. Kansaa on kuin yksityinen ihmi-

nen, joka syntyy maan päälle. Hänellä on lapsuudessaan verrattain välitön yhteys henkimaailman kanssa ja sitä mukaa kuin hän on sieluna kehittynyt, hän myös on yhteydessä salaisen eli okkultisen maailman kanssa. Kasvaessaan hän kadottaa tuon yhteyden, hän ei ainakaan tajunnassaan ole enää yhteydessä henkimaailman kanssa, vaan tulee miltei aina käytännöllisesti katsoen materialistiksi, joka ei tiedä mistään muusta kuin puhtaastaan tästä fyysillisestä maailmasta. Ja jos hän vain jatkaa samalla tavalla, silloin hänen elämällään tietysti ei voi olla mitään salatieteellistä tarkotusta, ellei hän herää uudestaan tähän yhteyteen. Mutta jos hän voi säilyttää tuon yhteytensä, vaikkei hän personallisesti olisi siitä itsetietoinenkaan, silloin hänelle heti tulee jonkillaan Salatieteellinen tehtävä, kun hän herää henkisesti.

Suomen kansa on alussa niinkuin kansat yleensä ollut yhteydessä salaisen maailman kanssa. Sillä on ollut mysterionsa ja

nämä mystერიот ovat säilyneet, vaikkakin salassa, ja sen takia, että niin on tapahtunut, voidaan otaksua, että voitetaan taikaisin se henkinen yhteys, mikä mysterioiden muodossa ennen oli. On mahdollista, että taas voimme saada aikaan semmoisen yhteyden salaisen maailman kanssa, ja kun se on saatu aikaan, silloin Suomen kansalle alkaa okkultinen tehtävä.

9.

4. 7. 1913.

Kysymys. Mikä on se hyvä, jonka luonnollisesti nykyinenkin politiikka sisältää, vaikka se nyt ei ole tarkoituksensa mukainen?

Vastaus. Kysyjän olisi ehkä pitänyt tarkemmin määritellä, mitä puolta hän erittäin ajattelee nykyisessä politiikassa. Mutta otetaanpa nyt muuan puoli. Se puoli kansojen politiikassa on silmiinpistävä, että vielä harjotetaan sortoa ja vielä katsotaan oikeiksi murha ja varkaus ja kaikellaiset

ryöväriteot, joita yksilöllisessä elämässä tuomitaan vääriksi. Yksityinen ihminen ei sivistyneen ihmiskunnan nykyisen tajunnan mukaan saa mennä varastamaan toiselta hänen kukkaroaan, vaan kansat saavat sitä tehdä, he voivat mennä ja sanoa: maksakaa veroa, niin me annamme teidän olla rauhassa. Mistä esim. riippuu Englannin kansan suuruus? Englannin kansan suuruus ja mahtavuus riippuu siitä, että se elää siirtomaittensa kustannuksella. Se leviää pitkin maailmaa vallottaen Afrikan, vallottaen Intian, vallottaen Amerikan, ja saa näistä maista tuloja. Onhan ihan laskettu kansantaloudellisesti, että Englannin rikkaus on suhteessa Intian köyhyyteen, että Intiassa joka vuosi kärsitään nälänhätää siitä yksinkertaisesta syystä, että Englannissa on liiallisia rikkauksia. En omasta puolestani ihaile semmoista suuruutta. Samallaiseen suuruuteen tahtois tietysti moni muikin valtio nousta.

Tämä on piirre nykyajan politiikassa.

Eiköhän se hyvä, mikä siinä on takana, ole enemmän negatiivista laatua? Sillä koetetaan herättää itsetietoisuuteen semmoinen kansa, joka antaa itseään sortaa. Sillä on myöskin väärin antaa sortaa itseään. Hengessään ei pitäisi koskaan semmoiseen suostua, vaikka ulkonaisesti olisikin niin vaikea, että täytyisi alistua ja odottaa aikaa. Elämässä näkyy olevan niin, että jos kansa vajoo uneliaisuuteen, eläen mukana maailmassa luonnon rikkaista antimista, mutta viemättä kulttuuria eteenpäin, silloin toinen kansa tulee suurella voimalla ja vallottaa heidän maansa, rupeaa heitä sortamaan, saa heidät sillä tavalla vähitellen heräämään. Vaan onko tämä siveellisesti oikein? Tietysti sortajat eivät tarkoita toisen kansan kehittämistä, kun he lähtevät ryöstämään, vaan tämä on luonnon salainen tarkoitus. Sortajat saavat puolestaan oppia omia läksyjään. Me näemme että Englannin kansa on oppinut paljon. Kuinka viisaasti ja hienosti se menettelee! Se tulee Intiaan ja

ottaa Intian rikkaudet itselleen, mutta antaa Intialle länsimaalaista kulttuuria, antaa Intialle todella sitä hyvää, mitä eurollaisella sivistyksellä on tarjottavana, ja antaa Intian sitten niin paljon kuin mahdollista johtaa omia asioitaan. Mutta täytyy kuitenkin kutsua sitä sortajaksi, kun se kerran ottaa liian suuren maksun siitä hyvästä, minkä se antaa. Se ei ole ihan rehellistä kauppaa.

Tämän yhteydessä voimme täydellä tunnustuksella kysyä: missä on kansa, joka on käyttäytynyt historiassa niin hienosti alamaisiaan kohtaan kuin Venäjän valta käyttäytyi sadan vuoden aikana Suomea kohtaan? Se oli todella hienoa käytöstä, vaikka monessa kohden huomasimme, että venäläiset eivät oikein itse ymmärtäneet, miksikä he olivat noin hyviä. Venäjän hallitus antoi Suomen nousta aineelliseen ja henkiseen kukoistukseen, ja Suomi oli onnellisimpia maita Euroopassa. Jos olisimme osanneet käyttää hyväksemme sitä erinomaista karmaa, mikä meillä sil-

loin oli, ei olisi ollenkaan tullut politillista takatalvea. Mutta me emme osanneet käyttää tilaisuutta puhtaasti sivistykselliseen edistymiseen, vaan rupesimme riitelemään keskenämme ja olemaan epäkohteliaita Venäjää kohtaan. Tuo kaikki oli turhaa ja siitä oli seurauksena takatalvi.

10.

Kysymys. Kumpi olisi onnekkaampi, joko tarttua aseisiin suurten sotien satuessa ja siten puolustaa isänmaata, vaiko kieltäytyä verenvuodatkuksesta?

Vastaus. Voisiko nykyään vielä mikään kansa aivan jumalallisella mielenmaltilla kieltäytyä verenvuodatkuksesta? Jos tulee kysymykseen valita verenvuodatuksen isänmaan puolesta ja aseista kieltäytymisen välillä, niin uskon, ettei ole vielä sitä kansaa, joka yksimielisesti voisi kieltäytyä, vaan kyllä se pikemmin menisi yksimielisesti kuolemaan isänmaansa puolesta. Nykyoloissa tuntuukin suuremmalta ja kau-

niimmalta, että kansa vuodattaa verensä kotinsa ja kulttuurinsa puolesta, kuin että se antaa maansa vihollisen tallattavaksi. Ja kuitenkin on tulevaisuuden ihanne, ettei kansa tartu aseisiin. Olemme niin tottuneet ajattelemaan miehuutta ja kuntoa miekan ja kypärin yhteydessä, että epäilemme pelkurimaisuudeksi ja kunnottomuudeksi pahan väkivaltaista vastustamattomuutta. Tietysti väkivalta on parempi raukkamaisuutta. Mutta väkivaltaa korkeampi on siveellinen vastustus. Ja siveellisesti korkein menettely on aina lopullisesti onnekkain.

SISÄLLYS:

	Siv.
Väinämöisen ennustus.....	3
I. Onko Suomella Deeva?	5
II. Mikä on Suomen Deevan tehtävä?	31
III. Suomen tulevaisuus.....	60
IV. Ei pahaa pahalla.....	68
V. Kysymyksiä ja vastauksia.....	75

Tilatkaa

T I E T Ä Ä

Teosofinen aikakauskirja, 9:s vuosikerta 1913. Toimittaja: *Pekka Ervast*. Vuosikerran hinta Smk. 5:–, Amerikassa 1½ dollaria.

Teosofinen Kirjakauppa ja
— **Kustannusliike.** —

Postiosoite: Åggelby.

SAMALTA TEKIJÄLTÄ:

- Enkelien lankeemus.** Helsinki 1907. Hinta 75 p.
- Haaveilija.** H:ki 1902. Hinta 3:50, koruk. 5: —.
- Henkimaailman salaisuudet.** H:ki 1907. Hinta 50 p.
- H. S. Olcottin elämäntyö.** H:ki 1907. Hinta 75 penniä.
- Jumalan valtakunnan salaisuudet.** H:ki 1909. Hinta 50 p.
- Mitä on kristinusko?** H:ki 1908. Hinta 75 p.
- Mitä on kuolema?** Toinen painos. H:ki 1907. Hinta 3: —, koruk. 4: 50.
- Oletko teosofi?** H:ki 1909. Hinta 50 p.
- Salatieteilijän sanakirja.** H:ki 1905. Hinta 1:—, sid. 2:—.
- Suuret uskonnot.** Toinen painos. H:ki 1913. Hinta 4: —, koruk. 5: 50.
- Teosofia ja Teosofinen Seura.** Toinen painos. H:ki 1906. Hinta 40 p.
- Valoa kohti.** Kolmas painos. H:ki 1909. Hinta 1: 25, sid. 2: 25.
- Veljeysaate ja pahantekijät.** H:ki 1909. Hinta 50 p.
- Viisi esitelmää.** H:ki. 1908. Hinta 1:—.
- Uuden ajan aamunkoitteessa.** H:ki 1909. Hinta 1:25, sid. 2: 25.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike.
Postiosoite: Ånggelby.

Hinta Smk. 1:—, sid. 2:—.